

Подільське СЛОВО

№36 (5295) П'ятниця, 7 вересня 2018 року

16 сторінок

Фестивалимо

4

Увага,
шкідники!

5

Шлях до
незалежності

6-7

Тема тижня

Дзвінок веселий кличе нас за парти

**Україно мила, вся твоя родина
До знань криниці знову спрагло йде.
А хтось уперше донечку чи сина
стежиною премудрості веде.**

вершальний рік навчання, який стане мірилом їхньої дорослості, і відповідальності перед не легким вибором професійної стезі.

Урочиста лінійка, не схожа на попередні, присвячена Дню знань, відбулась у селищі Велика Березовиця.

Маленьке шкільне подвір'я ледь вмістило 415 учнів, які цього року навчатимуться в КЗ «Великоберезовицька ЗОШ I-III ступенів». Схвилюваними поглядами з-за великих букетів першокласники спостерігала за дійством, на якому вони були головними героями. У красивих вишиванках та шкільній формі вони розгублено озиралися туди, звідки за ними спостерігали рідні з повними сліз очима.

Першокласників та їхніх батьків радо зустрів педагогічний колектив на чолі з директором Юлією Паньків.

— Приємно бачити усіх вас на нашому шкільному подвір'ї у такому великому та дружньому колективі. Я радію, що наша шкільна родина

збільшується і збагачується талановитими обдарованими дітками. **Цей рік буде особливим для наших першокласників, яких у нас так багато — 58, найбільше в районі.** Для випускників цей рік також буде дуже важливим, він буде останній перед початком нового дорослого життя. Хай же ваші мрії збуваються, а доля буде прихильною до вас. Педагогам бажаю терпеливості та наснаги до роботи, яка, є насправду благородною і жертвовною. Батьки, можу вас запевнити: ви віддаєте своїх дітей у руки найкращих вчителів і ми зробимо усе від нас залежне, аби школа стала для них другою домівкою. В добру путь! — сказала у вітальному слові директор школи.

На свято Першого дзвоника завітали і поважні гості: заступники голови Тернопільської районної державної адміністрації Володимир Осядач та Андрій Колісник, а також голова селищної ради Великої Березовиці Ілля Костюк.

Продовження теми на стор. 8-9

Будьте
здорові!

14

Переможна
кратка
українок

15

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль,
вул. С. Будного, 4а
тел/факс: +38 (0352) 25 44 35,
25 37 59
e-mail: office@lanclaas.com.ua

LAN CLAAS

ПОЗНАЙОМСЯ ЗІ СВОЄЮ
МАЙБУТНЬОЮ ДИТИНОЮ

changeonlife.ua
база відеоанкет дітей-сиріт

ОБЕРИ СВОГО ЛІКАРЯ-
ПІДПИШИ
ДЕКЛАРАЦІЮ!

Петро Порошенко

Офіційне

Розпорядження

Від 05 вересня 2018 р. №13-од

Про скликання дев'ятнадцятої сесії
Тернопільської районної ради
сьомого скликання

1. Скликати дев'ятнадцяту сесію Тернопільської районної ради сьомого скликання 20 вересня 2018 року в приміщенні районної ради.

Сесійне засідання розпочати о 10 годині ранку.

2. На розгляд дев'ятнадцятої сесії районної ради внести питання:

- Про підготовку закладів соціальної сфери та господарського комплексу району до роботи в осінньо-зимовий період 2018-2019 років.

- Про затвердження технічної документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок.

- Про внесення змін до районного бюджету на 2018 рік.

- Інші питання поточної роботи.

3. На сесію районної ради запросити депутатів обласної ради від Тернопільського району, сільських та селищних голів, керівників відділів та управлінь райдержадміністрації, керівників районних організацій, установ, промислових і сільськогосподарських підприємств, представників політичних партій, громадських організацій, редакторів — газети «Подільське слово» та радіокомпанії «Джерело».

Голова Тернопільської районної ради А.В. ГАЛАЙКО.

Агробізнес

Закупівельні ціни на молоко зростають

Зниження постачання молока на переробку через сезонність та посушливу погоду вплинуло на зростання закупівельних цін на молоко.

«Основний приріст в ціні відбувся у другій половині серпня. Екстра гатунок тоді подорожчав на 20 коп. — до 9,29 грн/кг (з ПДВ). Середня ціна на молоко цього гатунку у серпні становила 9,19 грн/кг, що на 21 коп. вище ціни липня», — поінформували в Асоціації виробників молока.

Вищий гатунок у липні коштував 8,51 грн/кг, що на 5 коп. вище ціни липня. Перший гатунок купували по 7,98 грн/кг, що на 2 коп. нижче ціни липня.

Виходячи із тенденцій, які наразі складаються на ринку, у вересні варто очікувати продовження висхідного цінового тренду. Зростання складе близько 10-15 коп. за молоком екстра сорту. Цьому сприяватиме «відліг» на світовому ринку за молоко та подальше зниження продуктивності корів й обсягів надходжень молока на переробку.

В Асоціації виробників також зазначили, що складні посушливі умови влітку мали негативний вплив на якість та кількість заготовлених кормів, що позначиться на вартості кормового дня та собівартості виробництва молока. Схожа ситуація наразі у європейських сусідів. Через посуху собівартість там зростає на 9,9% упродовж серпня.

Актуально

Триває операція «Зброя і вибухівка»

Щоб стабілізувати незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухівки на території Тернопільського району, з 1 вересня по 1 жовтня 2018 року триває оперативно-профілактична операція «Зброя та вибухівка».

Її завдання — виявлення та вилучення з незаконного обігу вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв, розкриття злочинів, скоєних з використанням зброї, припинення діяльності організованих груп та злочинних організацій.

Відповідно до статті 263 Кримінального кодексу України (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами та вибуховими речовинами), особам, які незаконно зберігають зброю і вибухівку, загрожує покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до семи років. Звертаємо увагу, що південна частина операції громадян, які незаконно зберігають зброю та боєприпаси, з метою уникнення відповідальності можуть добровільно здати їх до підрозділів поліції за місцем проживання. Працівники поліції звертаються до всіх мешканців Тернопільського району з проханням добровільно здати зброю та вибухівку, які незаконно зберігають.

Якщо у вас немає зброї, боєприпасів, вибухівки або ж ви володієте будь-якою кількістю інформацією, звертайтеся до Тернопільського районного відділення поліції Тернопільського відділу поліції ГУНП в Тернопільській області за адресою: м.Тернопіль, вул. Степова, 45 або за тел.: (0352) 43-61-09, (0352) 43-61-00.

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Незаконне зберігання зброї, боєприпасів, вибухівки — це злочин, за який законом передбачено кримінальну відповідальність. Незареєстрована зброя — це не тільки порушення закону, а й причина нещасних випадків, які трапляються з громадянами та їхніми неповнолітніми дітьми.

Акценти

Обговорили майбутнє
України і Східної Європи

4-6 вересня у місті Криниця-Здруй у Польщі відбувся 28-й Економічний форум. Це найбільший міжнародний форум у Центральній та Східній Європі. Цьогоріч захід відвідали 4 000 учасників із країн Європи, Азії, США та Близького Сходу.

Серед учасників форуму — президенти, прем'єр-міністри, політики, члени парламентів, голови найбільших корпорацій, експерти, представники місцевого самоврядування, культури, науки та журналісти.

Спочатку метою цього Форуму було створення міжнародної платформи для покращення співпраці між країнами-сусідами — Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Україною, Білоруссю та іншими. Конференція мала та має на меті полегшити європейські контакти, сприяти економічній інтеграції.

Цього року основна тема Економічного форуму — це питання «Європа спільних інтересів?».

Відбулося понад 200 панельних дискусій про найважливіші питання та виклики, з якими Європа зіткнеться у найближчі

десятиліття, що чекає світову економіку найближчим часом.

Неабиякою популярністю серед учасників заходу користувався виставковий стенд Тернопільської області, на якому презентували підприємств:

- ТОВ «ГОЛЬСЬКІ СВІТ КОМПАНІ»;
- Торгова марка «Пасіка Березовські»;
- Фермерське господарство «Гадз»;
- ТЗОВ «Орбітал» (ялинкові прикраси);
- Кондитерська фабрика «ТерА»;
- ТОВ «Новозбручанські води»;
- «Микулинецький Бровар» (пиво, безалкогольна продукція);
- ТОВ «Збарзький горілчаний завод»;
- ТДВ ШУСТОВ-СПИРТ.

До слова, Тернопільщина — єдиний регіон України, представлений на цьогорічному Форумі.

«Тернопільщина має стати регіоном з сильною економікою, передовими інноваціями та комфортними умовами для ведення бізнесу. Відтак першочергове завдання — створити сприятливий інвестиційний та бізнес-клімат. В області здійснюють заходи, спрямовані на скорочення кількості дозвільних процедур, що унеможливить безпідставний тиск на бізнес», — наголосив голова Тернопільської облдержадміністрації Степан Барна.

Водночас важливим є елемент застосування новітніх електронних технологій.

За словами Степана Барни, запровадження онлайн систем змінює сутність відносин влади, бізнесу і громадян та є одним із інструментів протидії корупції.

«У результаті створення комфортного середовища для розвитку бізнесу, торіч і впродовж першого півріччя в 2018 року зареєстровано майже 8 тисяч суб'єктів господарювання, — повідомив Степан Барна. — Від початку року в приватному секторі робочими місцями забезпечено понад 32 тисячі осіб (на 17% більше, ніж за аналогічний період минулого року). Станом на 1 липня поточного року в області реалізують 35 інвестиційних проектів у різних сферах діяльності. Впродовж першого півріччя в економіку вкладено майже 3 млрд гривень капітальних інвестицій».

Унікальна можливість реалізуватися

Уже традиційно День підприємця на Тернопільщині відзначають у форматі бізнес-форуму. Це дає можливість оцінити діловий клімат, обговорити досягнення та проблеми, поділитися досвідом. 6 вересня в готельно-ресторанному комплексі «Avalon Palace» представники бізнесових кіл області, банківської системи та влади обговорили питання фінансово-кредитної підтримки малого та середнього підприємництва у нашій області.

«В області діє програма підтримки малого і середнього підприємництва, прийнята Тернопільською обласною радою, головною метою якої є створення сприятливого клімату для ведення бізнесу та активізації підприємництва. Ключовим аспектом цієї програми є підприємства. Частиною програми є надання суб'єктам малого і середнього бізнесу. Тернопільщина першою в Україні розробила порядок такого відшкодування, і з обласного бюджету на ці потреби уже спрямовано 900 тисяч гривень», — наголосив на відкритті форуму головною і серйозним кроком у напрямку підтримки малого та середнього бізнесу нашого краю, його активного розвитку, модернізації, оновлення та розширення виробництва тощо. А це, у свою чергу, сприятиме і створенню нових робочих місць, і наповненню місцевих бюджетів, у тому числі і об'єднаних територіальних громад. Адже лише та громада буде спроможною, де є потужне економічне підґрунтя, яке здебільшого формує малий та середній бізнес».

Віктор Овчарук подякував за співпрацю у питанні кредитування бізнесу Тернопільщи-

ни Німецько-українському фонду та банкам-партнерам — Укргазбанку, Ощадбанку та Kredobank»

До слова, вже готовий Порядок використання коштів, передбачених в обласному бюджеті на часткове відшкодування відсоткових ставок за кредитами банків для суб'єктів малого і середнього підприємництва.

В рамках проекту планується кредитувати:

- придбання устаткування, обладнання та інших основних засобів виробничого призначення;
- модернізацію технологічного процесу виробництва або основних засобів, машин та обладнання тощо;
- придбання, будівництво або реконструкцію приміщень, необхідних для розширення діючих підприємств, або створення нового виробництва.

Кредитувати будуть лише ті підприємства, які зареєстровані на території Тернопільської області і дають роботу на території.

Максимальна сума кредиту для суб'єкта малого та середнього підприємництва — 100 тис. євро.

Відсоткова ставка за кредитом — 7,5%.

Строк часткового відшкодування — 24 місяці.

Державні програми

Безкоштовні ліки в лікарні:
що потрібно знати

Поточного року уряд спрямував з бюджету на закупівлю ліків та вакцин майже 6 млрд грн. Всі лікарні мають перелік найнеобхідніших безкоштовних ліків. Пацієнтам їх мають надавати безкоштовно. За розпорядженням Прем'єр-міністра з вересня всі медзаклади мають оприлюднювати перелік препаратів, які є у них в наявності, щоб кожна людина могла дізнатись, які ліки вона має отримати безкоштовно, якщо потрапить до лікарні. Також даємо доручення Державній аудиторській службі перевірити кожен медзаклад щодо наявності ліків», — заявив Володимир Гройсман.

Які ліки мають надавати в лікарнях безкоштовно?

Кожна лікарня має бути забезпечена ліками з Національного переліку лікарських засобів, який затверджений Міністерством охорони здоров'я. Це — 427 безпечних та ефективних діючих речовин для лікування розповсюджених захворювань — понад тисячу препаратів від різних виробників. Їх закуповують і надають пацієнтам, які лікуються на стаціонарі. Перелік цих препаратів можна переглянути на сайті МОЗ. Пацієнт, отримавши лист призначення, може перевірити за назвою кожного препарату, чи є він у Нацпереліку і чи не «забули» медпрацівники лікарні про це повідомити.

Як дізнатись про наявність ліків в лікарні?

Інформацію щодо наявних ліків та медичних виробів, які закуповують за бюджетні кошти, має бути оприлюднена на офіційних веб-сайтах департаментів охорони здоров'я обласних держадміністрацій, а також на сайтах медзакладів та надана безпосередньо в медзакладах. Проте не в усіх регіонах виконують цю роботу, або нерегулярно, в деяких випадках сайти для пошуку цієї інформації є не дуже зручними. Тому МОЗ працює над створенням єдиної електронної системи обліку залишків ліків, що дають можливість управляти процесами їх постачання та виконання у медзакладах. Окрім того, готуються зміни до закону про держзаклад, які передбачатимуть контроль за оприлюдненням інформації щодо залиш-

ків ліків та встановлення покарання за невиконання цієї вимоги.

Дізнатись про наявність ліків в конкретній лікарні можна також на сайті eliku.in.ua, який створений громадськими організаціями. До системи «Є ліки» наразі підключена 921 лікарня з 18 областей. На сайті в пошуку можна задати торгову назву препарату або діючої речовини (МНН) і дізнатись, чи є ці ліки в конкретній лікарні. В разі наявності їх мають надавати пацієнту безкоштовно.

Якщо вам не дають безкоштовно ліки

Якщо в лікарні ви не отримали ліки, що внесені до Нацпереліку, ви можете звернутися зі скаргою до головного лікаря закладу і керівництва відповідного департаменту охорони здоров'я. До скарги потрібно додати перелік лікарських засобів, у наданні яких було відмовлено, та копію призначення лікаря.

Як отримати «пакунок малюка»

Згідно із пунктом 9 Порядку надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 512 (зі змінами), якщо на день випуски новонародженої дитини у пологовому будинку породилі не було надано «пакунок малюка», потрібно звернутись із письмовою заявою до місцевого структурного підрозділу з питань соціального захисту населення.

Її можна подати безпосередньо в пологовому будинку. Далі заяву буде передано на розгляд структур-

ному підрозділу з питань соціального захисту населення, який забезпечить надання «пакунку малюка» отримувачу за місцем проживання.

«На Тернопільщині «пакунки малюка» заvezуть після 10 вересня. Матері, які народили на початку місяця, отримають цю соціальну допомогу вдома, — розповів директор обласного департаменту соціального захисту населення Вадим Боярський. — У другій половині вересня «пакунки малюка» вручатимуть батькам під час випуски з пологового будинку».

Наші гроші

Скільки заробляють мешканці Тернопільщини?

Тернополяни вже не на останній сходинці зарплатної таблиці. Такими є результати аналізу середньої номінальної зарплатної плати за липень, що її наводить Державна служба статистики.

Так, згідно з офіційними даними, зараз найбільше отримують грошей у липні працівники, що живуть у Донецькій області, отримували в середньому 9 764 грн, а кияни — 13 836 грн.

Високі зарплати мають також працівники, що проживають у Київській області — 9 410 грн та у Дніпропетровській — 9 268 грн. Зарплати понад 8 тисяч гривень мають і жителі Вінницької, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Львівської, Мико-

лаївської, Одеської та Полтавської областей.

Але були зафіксовані вже не на Тернопільщині, а в сусідній Чернівецькій області. Тут середня номінальна зарплата становить 7 168 грн. Ми ж у цьому рейтингу зовсім поруч — із зарплатою 7265 грн. Це на гривню більше, ніж в Херсонській і на три, ніж в Чернівецькій областях.

Якщо ж порівнювати зарплати за галузями, то у липні лідером стала фінансова та страхова ді-

льність — 16 417 грн, у сфері державного управління й оборони, обов'язкової соціальної та медичної страховки працівники отримували у середньому — 14 088 грн, у сфері інформації та телекомунікацій — 14 058 грн, у сфері професійної, наукової та технічної діяльності — 12 145 грн, а у транспорті, складському господарстві, поштової та кур'єрської діяльності — 10 239 грн. А от найнижчу зарплату отримували працівники сфери охорони здоров'я — 6 013 грн.

Лілія РАТНЮК.

Нові 20 гривень

Національний банк України випустив банкноту нового зразка номіналом у 20 гривень. Вона буде в обігу з 25 вересня 2018 року.

Банкноти зразка 2003 та 2018 років перебуватимуть в обігу одночасно. Громадянам не потрібно обмінювати банкноти попереднього зразка на нові. Новими банкнотами Національний банк замінюватиме зношені та пошкоджені 20-гривневі банкноти зразка 2003 року. Поступово нові банкноти замінять зношені.

На новій банкноті портрет Івана Франка збережено, але переміщено у центр (раніше він був праворуч). Також тією самою залишились кольорова гама та розмір.

На сьогоднішній 20-гривневій банкноті становлять 4,4% від загальної кількості банкнот у готівковому обігу.

Новини | Коротко про актуальне

Середньоденний розмір допомоги з тимчасової втрати працездатності, за результатами I півріччя 2018 року, зріс на 34%, порівняно з тим же періодом 2017 року. Сума середньоденної виплати допомоги по вагітності та пологах зросла на 28,6%, повідомляє Фонд соціального страхування.

Як зазначили у Фонді, зростання розмірів допомоги відбулося за рахунок зростання мінімальної заробітної плати, а також загального зростання фонду оплати праці по країні.

Середньої зарплати, що декретні надають у розмірі 100% середньої заробітної плати (якщо стаж не перевищує 3 років), 60% (стаж — від 3 до 5 років), 70% (від 5 до 8 років) і 100% (якщо стаж — понад 8 років, або за наявності пільг відповідно до законодавства).

Кабінет Міністрів України зняв з розгляду пропозицію позбавляти субсидій українців, у квартирах яких не встановлені лічильники на газ. У Міністерстві соціальної політики наголосили, що хотіли стимулювати населення до встановлення лічильників та економії газу. При цьому питання про припинення надання субсидій домогосподарствам, в яких не встановлені лічильники на електроенергію, гарячу і холодну воду, міністерство не проробляло.

З вересня 2018 року дані про медичні професійні огляди українців зберігаються в єдиній електронній системі. Таке нововведення МОЗ України впорядкує професійні медогляди й унеможливить використання підроблених довідок та санітарних книжок.

Професійний медогляд є обов'язковою умовою роботи вчителів, людей, які володіють зброєю, та декретованих осіб: вихователів, вчителів, викладачів, студентів, працівників закладів громадського харчування, торгівлі тощо. Тепер дані про такі огляди міститимуться в єдиному реєстрі медичних оглядів — надійно захищеній електронній системі.

За прогнозами НБУ, до кінця року надходження від трудових мігрантів перевищать 11 мільярдів доларів. Про це повідомив голова Національного банку України Яків Смолий. «За 7 місяців цифра, за нашою інформацією, становить 6,35 мільярда доларів США в еквіваленті», — зазначив він. Національний банк оцінив обсяг приватних грошових переказів в Україну в 2017 році до 9,3 мільярда доларів США, або 8,4% відносно ВВП. При цьому прем'єр-міністр Гройсман вважає можливим за кілька років зупинити трудову міграцію з України. За словами Гройсмана, основним завданням уряду в боротьбі з трудовою міграцією є підвищення зарплат і якості робочих місць. За даними Держстату, близько 36% українських трудових мігрантів займаються роботою, що не вимагає кваліфікації. Разом з тим 26,8% трудових мігрантів працюють за кордоном відповідно до одержаної кваліфікації, а майже 30% працюють не за фахом.

Статистична панорама

За даними Головного управління статистики, чисельність наявного населення в Тернопільському районі, за оцінку на 1 липня 2018 р., становила 67064 особи, в т.ч. у міських поселеннях — 11710 осіб та сільській місцевості — 55354 особи. Упродовж січня–червня 2018 р. чисельність населення зменшилася на 29 осіб.

У січні–червні 2018 р. населення району оплатило за житлово-комунальні послуги, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 74,2 млн. грн, що на 40,1% (21,2 млн грн) більше, ніж у січні–червні 2017 р.

На кінець червня 2018 р. заборгованість населення зі сплати за погашення боргів за житлово-комунальні послуги становила 161,2 млн грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій — 1,0 млн грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення — 0,6 млн грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води — 0,3 млн грн, за вивезення побутових відходів — 0,1 млн грн.

Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств, установ, організацій району (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) за II квартал 2018 р. становила 8492 грн і зросла порівняно з II кварталом 2017 р. на 31,9%.

Середній розмір оплати праці за II квартал 2018 р. був вище рівня мінімальної заробітної плати (3723 грн) у 2,3 рази.

На 1 серпня 2018 р. заборгованості з виплати заробітної плати на підприємствах району зафіксовано не було.

На 1 серпня 2018 р. сільськогосподарськими підприємствами району ранні зернові та зернобобові культури скошено та обмолочено на площі 4760 га, що становить 21,0% площі, посіяних під урожай 2018 р. З цієї площі зібрано 280,7 тис.ц збіжжя в початково оприбуткованій вазі (31,9% до 1 серпня 2017 р.), у т.ч. пшениці — 185,8 тис.ц, ячменю — 70,6 тис.ц, зернобобових культур — 24,1 тис.ц.

На 1 серпня 2018 р. у сільськогосподарських підприємствах району кількість великої рогатої худоби становила 2,0 тис. голів (на 5,7% менше, ніж на 1 серпня 2017 р.), у т.ч. корів — 0,8 тис. голів (на 2,9% менше), свиней — 73,7 тис. голів (на 9,1% менше).

У січні–червні 2018 р. підприємствами району реалізовано промислової продукції (товарів, послуг) на 1096,3 млн грн, що становить 10,8% до загального обсягу реалізованої промислової продукції по області.

Реальні промислової продукції на одну особу населення в січні–червні 2018 р. по району становила 16322,7 грн (по області — 9645,6 грн).

Обсяг унесених з початку інвестування в економіку району прямих інвестицій (акціонерного капіталу) на 1 липня 2018 р. становив 5382,8 тис. дол. США, що на 1,9% менше обсягів інвестицій на початок 2018 р., та в розрахунку на одну особу становив 80,3 дол. (по області — 42,4 дол.).

Фестивалимо

«Борщівська вишиванка-2018»

Всеукраїнський фольклорно-мистецький фестиваль «Борщівська вишиванка» цього року відбудеться 8-9 вересня. Організатори обіцяють не менш цікаву та насичену програму, ніж у попередні роки.

ГОСТИННО
ЗАПРОШУЄМО
8-9 вересня 2018р.

Програма фестивалю:

Субота, 8 вересня

13:00 – відкриття етнографічної виставки «Борщівська народна сорочка» з фондів краєзнавчого музею (Борщівський обласний краєзнавчий музей); 18:30
- презентація фотопроєкту «Чорна сорочка з узором ріллі і кров'ю освячена доля її», зустрів з учасниками фото-проєкту;
- виготовлення вишиваних оберегів «Повертайся живим» для захисників України;
- майстер-клас з вивчення стародавніх танців за участю зразкового аматорського дитячого хору «Пролісок» Гермаківського СБК;
- виступи відомих виконавців краю;
- виставка робіт творчого об'єднання художників Борщівщини «Потік» (майдан Незалежності); 21:00
- молодіжні забави;
- концертна програма гурту «Чумацький шлях» (м. Хмельницький) (майдан Незалежності).

Неділя, 9 вересня

10:00-12:00 – майстер-клас: «Оздоблення країв горловины, пазухи, рукавів та подолу Борщівської народної сорочки» за участю лауреатів Всеукраїнської літературно-мистецької ім. Братів Левка і Богдана Лепких, авторів книги «Борщівська народна сорочка» Людмили та Олексія Покусінських (Центральна районна бібліотека); 12:00 – презентація вишитої еднанія «Україно моя вишивана» (майдан Свободи); 13:00-15:00 – відкриття виставки вишиванок сіл району, об'єднаних територіальних громад «Вишиванка, мов пісня, з далеких століть», декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва майстрів Тернопільщини (центр міста); 13:00 – фестиваль борщу «Борщів»: майстер-клас з приготування борщу, частування борщем, приготованим сільськими господарями (майдан Незалежності); 14:00 – презентація фотопроєкту «Борщівська сорочка з узором ріллі і кров'ю освячена доля її» (майдан Свободи);

15:00 – етнографічне дефіле «Борщівська скриня» (майдан Свободи);

16:00 – фольклорно-мистецьке дійство «Чорна борщівська сорочка — роду мого оберіг» за участю обрядово-фольклорних, інструментальних колективів, вокальних ансамблів, солістів-вокалістів району та області, гостей: ансамблю танцю «Надзбручанка», вокального квартету «Акорд» (м. Тернопіль), народну аматорського гурту «Збираж», чоловічого вокального ансамблю «Земляки» (м.Копичинці), народного аматорського ансамблю народної пісні «Берегиня» (м. Заліщики), волонтерки Христини Панасюк, народного аматорського вокального гурту «Козацька берегиня» (м. Чернівці), народного аматорського жіночого вокального ансамблю «Горлиця» Будинку культури с. Гинівичі, будинку культури с. Настасів Тернопільського району, народного аматорського хору будинку культури с. Настасів Тернопільського району, народного артиста України Григорія Драпака, балету «Життя» (м. Львів), Черкаського державного заслуженого академічного народного хору, гурту «Марина і компанія» (Закарпаття).

Тернопільська обласна державна адміністрація
Управління культури Тернопільської ОДА
Управління освіти і науки Тернопільської ОДА
Управління у справах сім'ї та молоді Тернопільської ОДА
Тернопільський обласний методичний центр народної творчості
Дирекція фестивалю «Червона рута»

Український
дім
«Перемога»
м. Тернопіль
бульв. Т.Шевченка, 27

22
вересня
2018

ЧЕРВОНА РУТА ВІДБІРКОВИЙ КОНКУРС

у жанрах:

- автентичний фольклор
- акустична музика
- сучасна танцювальна
- популярна
- рок-музика
- інша музика

Ваша перепустка на фестиваль –
три пісні українською мовою
і жодних вступних внесків!

ЗВЕРТАЙТЕСЯ ЗА ДОВІДКАМИ І ПОДАВАЙТЕ ЗАЯВКИ
в Дирекцію фестивалю «Червона рута»

(044) 360-75-26

(067) 448-37-75

(095) 335-68-23

e-пошта: chruta@ukr.net веб-сайт: rutafest.art

Любителів бігу запрошують на «Тернопільську Озеряну-2018»

8 вересня відбудеться грандіозна спортивна подія «Тернопільська Озеряна-2018». Це вже 22-га відкрита першість міста та чемпіонат міста з оздоровчого бігу, присвячений Дню фізичної культури і спорту.

До участі у змаганнях запрошують усі любителі оздоровчого бігу, незалежно від віку. Попередньо необхідно заповнити електронну реєстраційну форму (посилання доступне зі сторінки події «Тернопільська Озеряна» у Facebook).

Видча стартових номерів розпочнеться о 9 год., а урочисте відкриття заходу відбудеться о 12 год.

Забіг стартує о 12.30 год.

В Абсолюті серед чоловіків та жінок переможці та призери отримують сертифікати на суми: I місце – 300 дол.; II місце – 200 дол.; III місце – 100 дол.

Організують забіг: Федерація легкої атлетики Тернопільської області та Тернопільської міської та фізичного здоров'я населення за підтримки Тернопільської міської ради. Партнери спортивного дійства: Тернопільське обласне відділен-

ня Національного олімпійського комітету України, Тернопільський обласний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», ТМ «Ласунка», мережа магазинів «Спортландія», експерти туристичного спорядження «Gorganu», ТМ «Хомка», ТОВ «Медіспорт», стоматологічна клініка «DVM». Призовий фонд, який становить 1200 дол., забезпечують Дмитро Легоньков, Назар Іваськів та Тарас Худзик.

Нічні пригодницькі перегони на Тернопільщині зберуть відчайдухів з усієї України

Пригодницькі перегони «Терен» — це нічні змагання з орієнтування, що включають у себе пошук контрольних пунктів та проходження різноманітних етапів. Учасники змаганням по GPS, а також дистанції на велосипедах. На проходження маршруту дається півдоба — 12 годин. Програма заходу включає проведення змагань «Терен» у нічний період часу, цікавий лекторій на різну тематику, підготовку учасників до перегонів.

Цього року захід відбудеться 28-30 вересня 2018 року на території Монастирського району. Організатори: Тернопільська обласна федерація спортивного туризму та ГО «Команда Терен».

За шість років проведення змагань географія учасників сягнула Луганська, Одеси, Івано-Франківська та навіть Польщі. На Тернопільщину приїждять представники Федерації спортивного туризму, активні мандрівники, туристи, спортсмени, студенти, організатори різноманітних спортивних змагань, всі, хто любить орієнтування, біг, гори, пригоди, перегони, приємну атмосферу та щирі емоції.

Організатори забезпечують трансфером учасників із Тернополя та Львова.

Більше інформації про змагання та посилання для реєстрації команд на сторінці у Фейсбук www.facebook.com/teren.race/
Контакти співорганізатора Михайла Ониськіва (098) 020-94-68.

Увага, шкідники!

«Зупини Рудого»

Минуло десять років, відколи в Україні почали виявляти так званих іспанський сльмаків (*Arion lusitanicus*), які потрапили на Львівщину із південно-східної Польщі. Вони небезпечні тим, що їдять практично всю органіку і дуже швидко плодяться та поширюються, залишаючи після себе знищені поля та городи. Ситуація набула таких масштабів, що люди почали самоорганізовуватися для боротьби із цими шкідниками. Зокрема, у Фейсбук сотні людей під хештегом #ЗупиниРудого публікують місця, де вони бачили цих коричневих слизких створінь.

Звідки вони точно взялися – наразі невідомо. Найбільш ймовірно місцями походження є Іспанія або Франція. Нині цей вид поширений практично по всій Європі, а у 1998 році був виявлений на території США. А все завдяки торгівлі і капусті. У ХХ столітті із цього регіону активно почали постачати сільськогосподарську продукцію (зокрема, салат та капусту) в інші країни. У такий спосіб ці повільні маленькі створіння змогли подолати сотні тисяч кілометрів від свого звичного ареалу проживання.

Середні розміри слимака іспанського – 80-120 мм, але трапляються гіганти, які мають 150-200 мм. Забарвлення сіланти, варіюється, від темно коричневого чи бурого до яскраво оранжевого. З правого боку посередині мантиї розташовується дихальний отвір. Вони ведуть нічний спосіб життя і найчастіше їх можна побачити після дощу або у сутінках. Вони люблять після дощу удень ховатися під грудками землі, між листям капусти тощо. А після заходу сонця вивозаються зі схованок та накидаються на городину.

У похмуру погоду цих слизняків можна побачити і вдень. Про те, що вони є поруч, свідчить білувата рідина, яку самки залишають на поверхні. Вона швидко засихає, утворюючи сріблясту блискучу доріжку.

Самка такого слимака може відкласти до 500 яєць.

У чому небезпека?

Особливість іспанських слимаків полягає у тому, що вони їдять практично все. Деякі науковці розглядають їх, як потенційних знищувачів органічного відходів. Справді, ці слимаки не перебірливі у виборі їжі, їдять майже будь-яку органіку, не лише рослинного походження, а й тваринного. Ці шкідники їдять мертвих тварин, екскременти і навіть представників свого виду.

У Польщі фіксували випадки, коли ці слизкі створіння нападали на гнізда птахів і з'їдали або ранили каліками маленьких пташок. Вчені поки не можуть сказати, у який спосіб ці всеїдні слимаки знаходять житла птахів на деревах, вважається, що це стається випадково.

Вони псують як підземну, так і надземну частину рослин: суніці, огірки, помідори, перець, картоплю та інші овочеві культури і плодово дерева. Підраховано, що слимаки пошкоджують близько 150 видів і різновидів культурних рослин. Як наслідок – падає якість продукції, знижується врожайність. Пошкоджені овочі стають непридатними для зберігання – швидко гниють, а також сприяють зараженню їх різними хворобами.

Українські реалії

Теперішня погода із великою кількістю опадів робить життя іспанських слимаків пречудовим. Адже наш вологий та сонячний клімат оптимально їм підходить. Тому в Україні кількість іспанських слимаків щороку зростає.

Ситуація в західних областях України є критичною.

Систематичний дощ і знищення слимаків затне лише дощ скоротити їх чисельність. Пишуть навіть, що ці слимаки люблять пиво. До прикладу, можна вкупувати в ґрунт невеликі ємності, що містять

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ

Проводьте нижчезказані заходи боротьби лише одночасно із сусідами. Не марнуйте кошти!

Оберіть кількох координаторів, які будуть відповідальні за своєчасність і синхронність проведення заходів боротьби на рівні громади.

Інформуйте один одного, сусідів та друзів з інших регіонів.

НЕ ВИКОРИСТОВУЙТЕ!

Сіль - руйнує ґрунт та шкодить водорозчинним метальдегідам - токсичний для інших організмів. Контактні інсектициди - вбивають корисних жуків-турунів. Сумнівні препарати - можливі підробки.

Жителям Карпат! НЕ вбивайте синіх та інших лісових слимаків

Карпатський синій слимак
Ендемічний вид
Охороняється законом

Іспанський слимак
Небезпечний інвазійний вид

ЗАХОДИ БОРЬБИ

ЕТАП 1: Літо-Зима 2018

1. Максимальне очищення власної ділянки від будівельних матеріалів, дров, куп сміття та інших схованок для слимаків та їхніх яєць

2. Регулярне відловлювання слимаків за допомогою пасток, збиранням вручну та свійськими птахами

3. Перекопування верхнього шару компостних куп під час холодів у листопаді-грудні птахами

ЕТАП 2: Весна 2019

4. Обробка ділянок. Препарат: Ferramol. Виробник: Neudorff або Bayer (Німеччина). Дозування: 5 г/м²

5. Регулярне відловлювання слимаків за допомогою пасток і збиранням вручну

ЕТАП 3: Літо-Осінь 2019

6. Запуск на ділянки хижих жуків, турунів і стафілінів: *Pterostichus niger*, *Pterostichus melanarius*, *Carabus nemoralis*, *Staphylinus erythropterus*

Експерти наголошують, що боротися з іспанськими слимаками потрібно системно, адже вони легко можуть перекочувати з сусідніх земельних ділянок чи парків. Для більшої ефективності науковці UkrBIN розробили план дій з контролю іспанського слимака на рівні територіальних громад.

пиво, до якого слимаки небадужі, і потім збирати їх.

Для успішної боротьби зі слимаками буває корисно перед початком перших заморозків скопати ґрунт на грядках. Справа в тому, що для зимової сплячки і відкладання своїх яєць слимаки шукують різні поглиблення або щілини, оскільки самотійно викопати нору вони не здатні. Пізніше перекопування ґрунту порушує зимовий сон шкідників, що сприяє загибелі потомства.

Іноді в боротьбі зі слимаками допомагають і відволікаючі маневри: посадка в міжряддях найбільш «смачну» для слимаків культуру – салат, який і прийме основний

удар на себе. Також можна знайти різноманітні хімічні засоби, однак вони більше шкодять самій городині, ніж слимакам.

Та найефективніше – це, звісно, природні вороги слимаків. Їх не так багато, але, до прикладу, хижі пауки, багатоніжки, туруни та жуки-стафіліни – всі вони становлять реальну загрозу цим моллюскам. Люблять закусити моллюсками жаби, вужі та ящірки, а з ссавців їх особливо полюблюють їжаки. Не гидуєть слимаками також голодні кури і качки.

Загалом, іспанський слимак на території України потребує ще вивчення та вироблення загальної стратегії боротьби.

Юра МАРТИНОВИЧ.

Жителів області попереджають про небезпечного шкідника — американського білого метелика

Це комаха, яка відкладає свої яйця на листях рослин, обвиває павутиною, а потім молоді личинки живляться листками, залишаючи на них лише прожилки. 6-8 гнізд білого метелика можуть повністю знищити дерево.

Фахівці кажуть, що цьогоріч склалися сприятливі умови для розмноження цих шкідників. І хоча гусінь щезне разом з листям, восени наступного року її кількість може стати неконтрольованою. Наразі з шкідником борються в Рівненській та Житомирській областях.

Породи, яким віддає перевагу метелик, — шовковиця, клен ясенелистий, волосський горіх, плодови дерева: яблуня, груша, слива, айва, черешня. Американський білий мете-

лик вважається одним з найнебезпечніших шкідників і може знищити до 230 видів різних дерев, проте перевагу шкідник віддає плодовим видам.

Фахівці Головного управління Держпродспоживслужби наголошують, що в разі виявлення вогнищ зараження необхідно здійснити фітосанітарні заходи, застосовуючи біологічні, механічні та хімічні заходи боротьби.

Важливо своєчасно інформувати спеціалістів, які проведуть обстеження та нададуть консультацію.

Методи боротьби у зоні поширення АБМ:

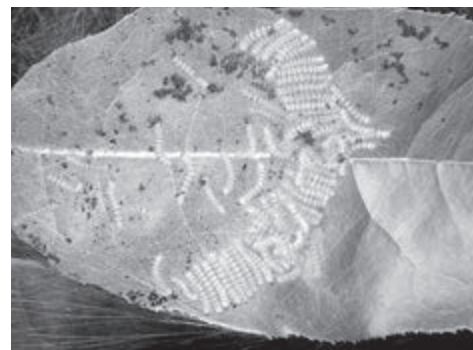
— зрізання та знищення всіх виявлених при огляді зелених насаджень павутинних гнізд. Обрізку з подальшим спалюванням гнізд необхідно проводити в той період, коли гусінь є в гнізді;

— обробка плодівих садів та лісосмуг інсектицидами та біопрепаратами згідно з «Переліком пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні»;

— на присадибних ділянках перекопка ґрунту для знищення лялечок низькими температурами.

Гнізда, утворені личинками американського білого метелика

Ушкодження листка личинками американського білого метелика

Довідково.

Американський білий метелик — білосніжний, з шовковистим відливом. Іноді зустрічається з темними або жовтуватими-коричневими цяточками на крилах. Період льоту триває 20-30 днів, масовий літ 11-14 днів. Самки живуть навесні 2-11 днів, влітку в середньому 6 днів. Самці живуть 1-4 доби. Літ генерації, яка перезимувала, відбувається в травні, а також наприкінці липня - на початку серпня. Через 1-2 години після відкладання самка на нижній бік листя відкладає яйця. Плодючість самки - 200-2000 яєць. Через 1-2 години після відродження гусениця починає жити і будувати гніздо.

Ознаки гусениці: від світло-салатового до коричнево-сірого кольору, опушені, на спинній частині є два ряди чорних бородавочок з боків; голова блискуча чорна (іноді коричнева). В кінці 5 віку гусениці залишають гніздо і розповзаються по всьому дереву, а за відсутності корму мігрують на інші дерева. Гусениці, що відродилися, починають шкідливі епідемію листя. Життя гусениць триває 35-45 днів, але за цей час вони встигають завдати непоправної шкоди рослинам.

Сторінками історії

Шлях до незалежності

Історія України — це шлях до незалежності, шлях, на якому кожна подія — це крок до мрії

Продовження, початок у № 34, 35.

Після смерті Сталіна в СРСР на період відносного послаблення, який в історії називали «відлигою». Цим скористалися представники української національної інтелігенції, що увійшли в культуру наприкінці 50-х — на початку 60-х років ХХ ст., а нині відомі як *шістдесятники*.

Серед них: письменники і поети Іван Драч, Микола Вінграновський, Володимир Дрозд, Григор Тютюнник, Борис Олійник, Василь Стус, Віталій Дончик, Василь Симоненко, Микола Холодний, Ліна Костенко, Борис Чичибабін; художники Алла Горська і Віктор Зарецький; режисери Лесь Танюк, Сергій Параджанов, Юрій Іллєнко та інші. Шістдесятники протиставляли свої погляди офіційному догматизмові, сповідували свободу творчого самовираження, пріоритет загальнолюдських цінностей перед класовими. Західна глумилася на їхню культурну справу. Західна глумилася на їхню культуру та традиції «розстріляного відродження». Одним із тих, хто закладав фундамент шістдесятництва в Україні став доцент факультету журналістики Матвій Шестопа. Серед його учнів були В'ячеслав Чорновіл, Борис Олійник, Василь Стус, Микола Крижанівський, Борис Рогоза, Микола Шудря, Вадим Мищик та багато інших патріотично налаштованих особистостей.

Шістдесятники розвинули активну культурницьку діяльність, яка виходила за межі офіціозу: читанню вали неформальні літературні вечори та художні виставки, вечори пам'яті репресованих митців, ставили замовчувані театральні п'єси, складали петиції на захист української культури. Культурницька діяльність, яка не вписувалася у рамки дозволеного, викликала незадоволення влади. Шістдесятників не вдалося втримати в офіційних ідейно-естетичних межах, і з кінця 1962 р. почався масований тиск на інтелігенцію. Перед шістдесятниками закрилися сторінки журналів, на них посипалися звинувачення у «формалізмі», «безідейності», «буржуазній націоналістичній пошпирі». У відповідь шістдесятницькі ідеї поширювалися через самвидав.

Рух шістдесятників виразно протримався ледве одне десятиліття. Уже 17.12.1962 р. на спеціально скликаній нараді-зустрічі творчої інтелігенції з керівництвом держави їх гостро розкритикували. Після внутрішнього перевороту в КПРС та відставки Хрущова восени 1964 року тиск державної цензури на інтелігенцію різко посилювався. Після постанови ЦК ВПРС «Про цензуру» (вересень 1965 р.) партія взяла курс на реставрацію тоталітаризму. З «відлигою» у культурі та політикою лібералізації було покинчено. Рух шістдесятників було розгромлено або загнано у внутрішнє «духовне підпілля» арештами 1965–1972 рр. У цьому процесі частина шістдесятників без особливого опору перейшла на офіційні позиції (В. Коротич, І. Драч, В. Дрозд, Є. Гуцало та ін.), деякого на довгий час (Л. Костенко), а інших (Б. Мамайсур, В. Голобородько, Я. Ступак) зовсім перестали друкувати.

Тих, що не припиняли опору національній дискримінації й русифікації, заарештовано й позакримані довічними ув'язненням (І. Світличний, Є. Сверстюк, В. Стус, Ірина та Ігор Калинці, В. Марченко), в якому вони або загинули (В. Стус, В. Марченко), або після звільнення їм була цілковито забороною участь у літературній прозі. Серед останніх, що були заарештовані, єдиний Іван Дзюба офіційно капітулював і був звільнений з ув'язнення та допущений до літературної праці, але вже виключно в річчій соціалістичній.

У висліді цих процесів на початку 1970-х літературний рух шістдесятників цілковито зник, лише в творчості кількох поетів і прозаїків (Ліна Костенко, Валерій Шевчук) збереглися прикмети літературного оновлення, ними започаткованого.

Таким чином, нехай шістдесятники і не боролися за незалежність, але з середини 1960-х вони розпочали формування політичної опозиції комуністичному режиму і незабаром стали активними учасниками дисидентського руху в Україні, зокрема, як члени Української гелісінської групи.

В'ячеслав Чорновіл. Початок 1970-х

Крім того, варто зазначити, що вихідцем із шістдесятників є видатний політичний діяч, український патріот, ініціатор та ідеолог Акта проголошення незалежності України В'ячеслав Максимович Чорновіл.

Він народився 24 грудня 1937 року в селі Єрки Катеринопільського району Київської області в сім'ї вчителів. З липня 1960 до травня 1963 років працював на Львівській студії телебачення спочатку редактором, потім — старшим редактором передач для молоді. Почав виступати як літературний критик, досліджуючи творчість Т. Шевченка, В. Самійленка, Б. Грінченка. Згодом перебрався до Києва. Там і започаткував національно-визвольний рух шістдесятників разом з І. Світличним, І. Дзюбою, Є. Сверстюком, В. Стусом, Ігорем та Іриною Калинцями, А. Горською, М. Плахотнюком, Л. Танюком, Г. Севрук та ін.

4 вересня 1965 року виступив разом з Іваном Дзюбою та Василем Стусом у кінотеатрі «Україна» на прем'єрі фільму Параджанова «Тіні забутих предків» з протестом проти арештів української інтелігенції. Після цього його звільнили з роботи, викликали на допити, проводили обшуки. Проте репресії лише посилювали його силу опору: звільнення з роботи прискорило працю над документальним дослідженням «Правосуддя чи рецидиви терору?» (травень 1966 року). Це був, мабуть, один із наймілівішчих зразків тогочасної української політичної публіцистики.

15 листопада 1967 року Львівський обласний суд засуджує його до 3 років ув'язнення в таборах суворого режиму. Причиною цього разу виявилася журналістика: В.М. Чорновіл уклав документальну збірку «Лихо з розуму» (портрети двадцяти «злочинців»), де подав матеріали про арештованих 1965 року шістдесятників. Після того, як книжку було надруковано за кордоном, міжнародна громадськість стала на захист ув'язнених, і брешівський холоуї змушені були на це зважати. Отож, дехто з тоді арештованих завдячує Чорновілові життям.

Після звільнення у 1969 році з великими труднощами вдалося влаштуватися на роботу. З 1970 року В'ячеслав Чорновіл працював спостерігачем метеостанції в Закарпатті, землекопом археологічної експедиції в Одеській області, вагарем на станції Скрилів у Львові. Одночасно у Львові починає випуск підпільного журналу «Український вісник», в якому друкує матеріали самвидаву, хроніку українського національного спротиву. Видання стає справжнім рупором демократії та національної свідомості у підрадянській Україні.

Під час «зачистки» в рядах інтелігенції 1972 року його знову арештовують. Вирок суду — 6 років таборів і три роки заслання. Відбуваючи термін у мордовських таборах для політ'язнів ЖХ-385/17-А (с. Озерне) і ЖХ 385/3 (с. Баназатором), В.М. Чорновіл активно брав участь у мордовських таборах для політ'язнів. Понад половину терміну провів у ШІЗО (штрафний ізолятор) і ПКТ (приміщення камерного типу).

У квітні 1980 року знову заарештований на заслання за сфабрикованим звинуваченням (фактично — за опозиційні виступи та участь у Гелісінській групі). Був засуджений на п'ять років позбавлення волі. 1983 року звільнений за протестом прокурора Якутії без права

в'їзду в Україну. Працював кочегаром на заводі будівельних матеріалів у Покровську.

У травні 1985 року В. Чорновіл повернувся на Батьківщину. Зміг улаштуватися кочегаром у школі-інтернаті у Львові. Відновив активну політичну діяльність. Восени 1988 року разом з Михайлом Горинем дав інтерв'ю закордонній журналістці Марті Кампаніє за утворення її із СРСР. Чорновіл і Горинь звернулися до урядів усіх держав, щоб їх не приймала жодна країна. Тоді ж був звільнений з роботи з політичних мотивів.

Наприкінці червня 1988 р. стає ініціатором та ідейним натхненником створення Української гелісінської спілки — першої в Україні опозиційної до радянської влади політичної партії. Фактично, цього дня завершилася монополія Компартії в Україні. 7 липня 1988 року на 50-тисячній мітингу у Львові Чорновіл офіційно оприлюднив Декларацію принципів Української гелісінської спілки, співголовою якої став, а посаду голови залишив Левку Лук'яненку.

Левко Лук'яненко. 1980. Фото: nkvd.tomsk.ru

Левко Лук'яненко, жертва політичних репресій брешівського періоду. Герой України та автор Декларації про незалежність України, народився 24 серпня 1928 р. у селянській родині Грицька й Наталки Лук'яненків. Коли юнаку минуло 15 років, його рекрутували в ряди Радянської армії. В 1953 році вступив на юридичний факультет Московського університету. У вересні 1958 р. за розподілом був спрямований штатним пропагандистом райкому партії в Рахівський район Львівської області, де й поселився з дружиною. Робота була пов'язана з постійними поїздками у села районі, тож Лук'яненко бачив, як жилося колгоспникам, як знищували хутори. Разом зі Степаном Віруном і Василем Луцьківим вирішили створити підпільну партію Українська робітничо-селянська спілка (УРСС).

У середині 1959 року переїхав до Глинянського району і, щоб мати більше вільного часу, з райкомом односторонньо в адвокатуру. Тут він знайшов односторонньо Івана Кандибу та Олександра Лібовича.

У травні 1961 року Львівський обласний суд засудив Лук'яненка до розстрілу за ст. 56 ч. 1 і 64 КК УРСР. Звинувачення було побудоване на основі підготовленого ним проекту партійної програми УРСС. Винуватили в тому, що він «з 1957 виношував ідею відриву УРСР від СРСР, підривав авторитет КПРС, зводив наклепи на теоретиків марксизму-ленінізму». Через 72 доби Верховний Суд замінив розстріл на 15 років позбавлення волі. Його соратники-однопартиєць отримали від 10 до 15 років позбавлення волі. Це тоді, коли статтями 17 і 125 радянської Конституції було проголошено право виходу кожної союзної республіки з СРСР та свободу слова для кожного громадянина.

Покараня відбував у Мордовській АРСР, з 1967 три роки — у Владимирській тюрмі, потім знову — в Мордовії. У 1966 році в Мордовські табори прибула нова генерація політ'язнів — шістдесятників. Вони вели боротьбу з адміністрацією таборів за фактичним грубого порушення законодавства і прав в'язнів. Лук'яненко бере в цій боротьбі активну участь. Щоб посилити ізоляцію, 500 найактивніших політ'язнів переводять у Пермські табори. У 1974 році за організацію страйку Чусовський районний суд засудив трьох ініці-

аторів, у тому числі Лук'яненка, до тюремного ув'язнення у Владимирській тюрмі.

Після звільнення, 9 листопада 1976 року, за пропозицією Миколи Руденка, увійшов до складу Української гелісінської групи (УГГ). Того ж року Лук'яненко пише звернення до Белградської наради 35 країн з проханням прокламативної акції «За свободу, закон, права на еміграцію». Як наслідок, 12 грудня 1977 року Л. Лук'яненко знову заарештований. Розуміючи, що на нього чекає в майбутньому, оголосив голодування, відмовився давати показання, також відмовився від громадянства. У червні 1978 Лук'яненко засуджений Чернігівським облсудом за ст. 62 ч. 2 КК УРСР до 10 років позбавлення волі і 5 років заслання та визнаний особливо небезпечним рецидивістом.

Кару відбував у таборі особливо суворого режиму в селі Соснові Політ'язнівської АРСР. Разом з іншими політ'язнями Мордовський АРСР вів боротьбу, готував і передавав на Захід інформацію. У лютому 1980 року всіх в'язнів особливо суворого режиму, у тому числі Лук'яненка, переводять у спеціально збудовану тюрму в селі Зучино Пермської області, за 200 м від 36-ї зони.

У березні 1988 року, ще будучи ув'язненим, заочно обраний головою УГС. 30 листопада 1988 Левко Лук'яненко помилований та звільнений із заслання. На початку 1989 року повертається до України, де вже густо хмарю витеє у повітрі дух незалежності...

Упродовж березня — вересня 1989 року в більшості областей України відбулися установчі конференції нової політичної платформи — Народного Руху України за перебудову. Це — громадсько-політичний рух, який об'єднав численні демократичні угруповання на основі запропонованих Спілкою письменників України Програми і Статуту. І-й (установчий) з'їзд Руху відбувся 8-10 вересня 1989 року в Києві у конференц-залі Київського політехнічного інституту. У Народному Русі об'єдналися люди різного політичних переконань — від ліберальних комуністів до тих, хто сповідував ідеї інтегрального націоналізму. Але домінували в організації настроя національної демократії. В організації працювали 111 чоловік. Його головою був обраний народний депутат СРСР Володимир Яворівський. Враховуючи напружену політичну ситуацію і можливу заборону проведення установчих зборів, про всяк випадок розглядали Лівані, адже установчий з'їзд Білоруського народного фронту відбувся раніше у Вільнюсі. Зрештою, українські письменники-комуністи переконали ЦК КПУ в особі завідувача ідеологічного відділу ЦК КПУ Леоніда Кравчука надати можливість проведення установчих зборів Руху саме в Києві. У народженні НРУ важливу організаційну роль відіграла Українська гелісінська спілка — перша структурована антикомуністична сила в Україні. У підсумку комуніст Іван Драч став головою Руху, а трохи менш відомий діяч УГС, антикомуніст Михайло Горинь — головою секретаріату Руху. Першим був більше символічною фігурою, поетом, зате другий — невтомним генератором ідей. Рух бачив у ньому прем'єра, у разі повалення влади КПУ і відновлення незалежності України.

Восени 1990 року стала часом триумфу для Рухівців — абсолютна перемога на виборах до Львівської облради та хороший результат на виборах до Верховної Ради. Вперше в історії радянської України у Верховній Раді на противагу комуністичній «групі 239» утворюється демократична фракція «Народна рада». Її головою став Леонід Кравчук, а його заступником — Леонід Кравчук. Народна Рада таки домогається в липні 1990-го проголошення декларації «Про державний суверенітет». Передумовою став ХХVIII з'їзд КПУ в Москві, на якому, під тиском суспільних настроїв, прийнято резолюцію «Про державний суверенітет Української РСР» (16 липня 1990 р.). Одночасно, того ж дня, Верховна Рада УРСР ухвалила постанову «Про День проголошення незалежності України».

Тема тижня

Дзвінок веселий кличе нас за парти

Благословили на новий щасливий навчальний рік дітей та педагогів колегів. Після підняття Державного Прапора 11-класники поклали квіти до меморіальної дошки на честь загиблого воїна (їх у Великої Березувці цього року навчальної школи 13) воїни вручили найменшим школярикам блакитно-жовті стрічки з написом «Першокласник».

— Від усієї душі бажаю усім учням успіхів у навчальному процесі, гарних оцінок, цікавих занять, вірних товаришів. Нехай світлим, радісним і плідним буде кожен ваш день, кожен крок. Будьте здоровими, досягайте високих результатів у навчанні, будьте активними у громадському житті. Щира вдячність вам, дорогі педагоги, за самовіддану працю, за тепло і за самовіддану та ваш внесок у розвиток підрастаючого покоління, за яким стоїть майбутнє нашої держави. Натхнення вам, мудрості і терпіння в нелегкій справі навчання та виховання підрастаючого покоління, — привітав учасників урочин Володимир Осядач.

Районна влада визнає, що дітям потрібне більше приміщення, і цього року довгоочікуваний проєкт зі спорудження тут нової школи, сподівається чиновники, нарешті почнуть втілювати в життя за підтримки громади, районної ради та районної адміністрації, аби процес навчання був максимально комфортним та цікавим

для учнів і відповідав новим стандартам, що їх диктує сьогодні.

За доброю шкільною традицією право дати перший дзвоник надали випускнику та першокласниці навчального закладу. Та справжня свято — старшокласниці-аніматори разом із школярами вирішили розвеселити першачків, разом граючи у банси (танці-руханки). Від малого до великого — на подвір'ї школи танцювали усі. Після цього, учні, повні сил та гарних емоцій, поділися на перший шкільний урок, а наймолодшим школярикам вручили «Посвідчення першокласника».

Голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко побував на святі Першого дзвоника у Настасівській школі.

З районного бюджету на цей шкільний заклад спрямовано 350 тисяч гривень, які будуть використані на заміну 53 вікон та 6 дверей. Проте найбільше радіють директор цієї школи Богдан Джинджикетив та увесь педагогічний колектив тому, що цього року у перший клас пішла рекордна для села за останнє десятиліття кількість учнів — 21. Через чотири роки їх стане ще більше, адже з Мар'янівської та Йоци-

півської початкових шкіл прийдуть у Настасівську школу нові учні. А отже, цей шкільний заклад має майбутнє.

Вітаючи учнів та вчителів Настасівської ЗОШ І-ІІІ ст. з початком нового навчального року Андрій Галайко, зокрема, сказав: «Нехай ця святкова атмосфера Першого вересня, наповнена запахом осінніх квітів, свіжістю відремонтованих приміщень, де ви будете навчатися, дорого діти, збережеться протягом усього року. Державі потрібні освічені люди, хороші спеціалісти. Мине зовсім небагато часу, і, вірю, ви поповните їх ряди, станете гордістю нації. Два роки тому цю школу закінчив Дмитро Рибченко. Прийшла звістка, що він

знову став чемпіоном світу з кікбоксингу. Це приємно і для мене, бо я — колишній учень Настасівської школи, і для всіх учителів. Ваші педагоги радіють вашим успіхам: великим і маленьким. Любіть їх і шануйте!».

Безперечно, головною подією цього навчального року є старт реформи «Нова українська школа», метою якої є створення нового освітнього середовища.

Новий зміст освіти закладено у Державному стандарті початкової освіти, який визначає вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей дитини, тобто, що саме вона має знати, вміти і розуміти після завершення чотирьох класів. Упродовж 2018 року понад 22 тисячі вчителів, які цього року навчатимуть учнів перших класів Нової української школи, пройшли курс підготовки кваліфікації і отримали відповідні сертифікати.

Щодо обладнання для НУШ і початкової школи зокрема, то на це уряд спрямував майже 1 млрд гривень. Утім, більшість шкіл країни виявилися неготовими до початку нового навчального року. І на це є об'єктивні причини.

— 3 підручниками проблема існує не лише в районі чи області, а й в Україні загалом. І тут від влади чи освітян мало що залежить — книжки друкують. Сподіваємось, що наприкінці вересня - початку жовтня ми їх таки отримаємо. Поки ж навчальні посібники доступні лише в електронних версіях, які можна роздрукувати, — каже начальник районного відділу освіти Василь Цаль. — Щодо меблів, то договори на їх виготовлення підписані, парти будуть відвантажені теж до кінця місяця. Найближчими днями школи отримають техніку закуплену за кошти держбюджету. Також чекаємо на 11 комплектів для найбільших

шкіл району, що дасть можливість якісно покращити навчання. Наразі діти навчаються згідно з новими навчальними програмами, які адаптовані до концепції НУШ. Перші результати будуть помітні лише після того, як школи будуть повністю забезпечені технікою, меблями та підручниками.

Для першокласників вересень буде адаптаційним — дітей не посадять в підручники і не змусять виводити ліній в зошитах.

Про те, що реалізація реформи не зірветься, впевнена міністр освіти і науки України Лілія Гриневич: «Нова українська школа» складається з трьох компонентів: нового змісту, підготовленого вчителя і нового освітнього середовища. Тож технічні проблеми — питання часу, яке вже взялися вирішувати».

Лілія РАТНЮК.

Великий Глибочок

Мишковичі

Почапинці

Смиківці

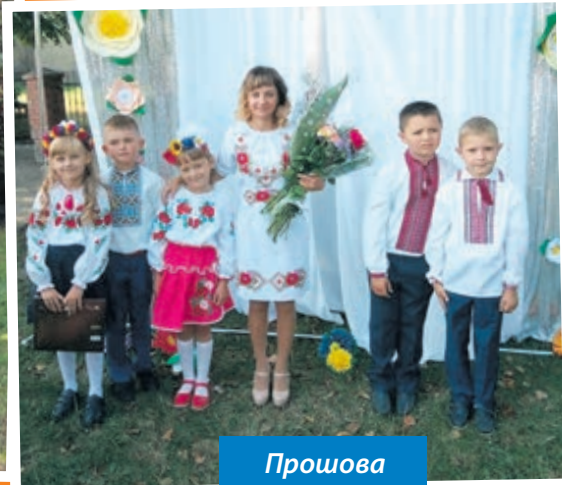
Острів

Соборне

Прошова

Баворів

Скоморохи

Грабовець

Великі Гаї

Товстолуг

ПОНЕДІЛОК 10 ВЕРЕСНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Гон».
06.10 Додоплики.
06.30,07.00,08.00,09.00,09.25,
13.00,15.00,21.00,03.00 Новини.
06.35,07.05,08.05,09.05 Доброго
ранку, Країно!

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,16.45,
19.30,00.45,05.30 «ТСН».
09.30 «Чотири весілля».

ІНТЕР

03.00,02.55 «Богині ефіру».
04.05,18.00,19.00 «Стосується
кожного».
04.20 «Школа доктора
Комаровського. Невідкладна
допомога».

ICTV

04.45 Служба розшуку дітей.
04.50 Т/с «Відліт 44».
05.40 Надзвичайні новини з
К.Стогнієм.
06.30 Факти тижня. 100 хвилин з
О.Соколовою.

СТБ

05.20 Все буде смачно!
07.10 Х/ф «Снайперша».
11.05 Т/с «Анатомія Грей».
13.00 Битва екстрасенсів.

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,02.00 Зона ночі.
04.20 Абзац.
06.05,09.05 Kids` Time.
06.10 М/с «Том і Джері шоу».

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною.
07.00,08.00,09.00,15.00, 19.00,
23.00,02.15 Сьогодні.
09.30,03.10 Зоряний шлях.

ВІТРОРОК 11 ВЕРЕСНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Гон».
06.10 Додоплики.
06.30,07.00,08.00,09.00,09.25,
13.00,15.00,21.00,03.00 Новини.
06.35,07.05,08.05,09.05 Доброго
ранку, Країно!

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,16.45,
19.30,00.45,05.30 «ТСН».

ІНТЕР

06.15 «Слідство вели...» з
Л.Каневським».
07.00,08.00,09.00,12.00,17.40
Новини.
07.10,08.10,09.20 «Ранок з Інтером».
10.10,12.25 Т/с «Східні солодоці 2».

ICTV

05.35,20.20 Громадянська оборона.
06.30 Ранок у великому місті.
08.45 Факти. Ранок.
09.15 Надзвичайні новини з
К.Стогнієм.

СТБ

05.30,15.30 Все буде добре!
07.25,19.55,22.45 МастерШеф.
11.35 Т/с «Анатомія Грей».
13.30 Битва екстрасенсів.

НОВИЙ КАНАЛ

03.00 Зона ночі.
04.40 Абзац.
06.35,08.15 Kids` Time.
06.40 М/с «Том і Джері шоу».

НОВИЙ КАНАЛ

03.15,01.20 Зона ночі.
04.55 Абзац.
06.15,08.05 Kids` Time.
06.20 М/с «Том і Джері шоу».

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною.
07.00,08.00,09.00,15.00, 19.00,
23.00,03.20 Сьогодні.
09.30,04.10 Зоряний шлях.

СЕРЕДА 12 ВЕРЕСНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Гон».
06.10 Додоплики.
06.30,07.00,08.00,09.00,09.25,
13.00,15.00,21.00,03.00 Новини.
06.35,07.05,08.05,09.05 Доброго
ранку, Країно!

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,16.45,
19.30,00.45,05.30 «ТСН».

ІНТЕР

06.15,23.00 «Слідство вели...» з
Л.Каневським».
07.00,08.00,09.00,12.00,17.40
Новини.
07.10,08.10,09.20 «Ранок з Інтером».
10.10,12.25 Т/с «Східні солодоці 2».

ICTV

04.05 Скарб нації.
04.10 Еврика!
04.25 Студія Вашингтон.
04.30 Факти.
04.50 Т/с «Відліт 44».

СТБ

06.05,15.30 Все буде добре!
08.00 МастерШеф.
11.30 Т/с «Анатомія Грей».
13.20 Битва екстрасенсів.

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,01.50 Зона ночі.
04.20 Абзац.
06.15,08.05 Kids` Time.
06.20 М/с «Том і Джері шоу».

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,01.50 Зона ночі.
04.20 Абзац.
06.15,08.05 Kids` Time.
06.20 М/с «Том і Джері шоу».

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною.
07.00,08.00,09.00,15.00, 19.00,
23.00,03.20 Сьогодні.
09.30,04.10 Зоряний шлях.

ЧЕТВЕР 13 ВЕРЕСНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Гон».
06.10 Додоплики.
06.30,07.00,08.00,09.00,09.25,
13.00,15.00,21.00,03.00 Новини.
06.35,07.05,08.05,09.05 Доброго
ранку, Країно!

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,16.45,
19.30,00.50,05.30 «ТСН».

ІНТЕР

06.15,23.00 «Слідство вели...» з
Л.Каневським».
07.00,08.00,09.00,12.00,17.40
Новини.
07.10,08.10,09.15 «Ранок з Інтером».
10.10,12.25 Т/с «Східні солодоці 2».

ICTV

04.05 Скарб нації.
04.15 Еврика!
04.25 Студія Вашингтон.
04.30,08.45 Факти.
04.50 Т/с «Відліт 44».

СТБ

06.05,15.30 Все буде добре!
08.00 МастерШеф.
11.30 Т/с «Анатомія Грей».
13.20 Битва екстрасенсів.

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,01.50 Зона ночі.
04.20 Абзац.
06.15,08.05 Kids` Time.
06.20 М/с «Том і Джері шоу».

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,01.50 Зона ночі.
04.20 Абзац.
06.15,08.05 Kids` Time.
06.20 М/с «Том і Джері шоу».

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною.
07.00,08.00,09.00,15.00, 19.00,23.00,
03.00,03.45 Зоряний шлях.

П'ЯТНИЦЯ 14 ВЕРЕСНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Гон».
06.10 Додоплики.
06.30,07.00,08.00,09.00,09.25,
13.00,15.00,21.00,03.00 Новини.
06.35,07.05,08.05,09.05 Доброго
ранку, Країно!

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок
з «1+1».
07.00,08.00,09.00,12.00,16.45,19.30
«ТСН».

ІНТЕР

06.15,22.00 «Слідство вели...» з
Л.Каневським».
07.00,08.00,09.00,12.00,17.40
Новини.
07.10,08.10,09.20 «Ранок з Інтером».
10.10,12.25 Т/с «Східні солодоці 2».

ICTV

04.15 Еврика!
04.20 Служба розшуку дітей.
04.25 Студія Вашингтон.
04.30,02.00 Факти.
04.50 Т/с «Відліт 44».

СТБ

07.45 Х/ф «Королева бензоколонки».
09.25 Х/ф «Щастя за угодою».
13.15 Х/ф «Любити й вірити».
17.30,22.00 Вікна-Новини.

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,02.40 Зона ночі.
04.50 Абзац.
06.45,09.35 Kids` Time.
06.50 М/с «Том і Джері шоу».

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,02.40 Зона ночі.
04.50 Абзац.
06.45,09.35 Kids` Time.
06.50 М/с «Том і Джері шоу».

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною.
07.00,08.00,09.00,15.00, 19.00,23.00,
03.00,03.45 Зоряний шлях.

СУБОТА 15 ВЕРЕСНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00,09.35 М/с «Гон».
06.30,07.05,08.05,09.05 Доброго
ранку, Країно!
07.00,08.00,09.00,21.00,01.10,
03.00 Новини.
10.05 Відкриття України з
Суспільним.

1+1

06.00,19.30 «ТСН».
06.40 «Гроші 2018».
08.00 «Сніданок. Вихідний».
10.00,10.30 «Мо за 100».
11.15,23.15 «Світське життя».

ІНТЕР

05.35 «Тетяна Дороніна. Не люблю
кіно».
06.40 М/ф.
07.10 «Чекай на мене. Україна».
08.40 Х/ф «Відліг».
10.20 Х/ф «Ще раз про любов».

ICTV

07.25 Я зняв!
09.25 Дизель-шоу.
10.45,11.45 Особливості
національної роботи 3.
12.45 Факти. День.
13.00 «На трюх».

СТБ

05.55 ВусоЛапоХвіст.
08.15 Кароке на Майдані.
09.15 Все буде смачно!
11.10 Зважені та щасливі.
14.05 Цієї миті рік потому.

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,01.30 Зона ночі.
05.55,07.15 Kids` Time.
06.00 М/с «Лунтик і його друзі».
07.20 М/с «Том і Джері шоу».

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,02.40 Зона ночі.
04.50 Абзац.
06.45,09.35 Kids` Time.
06.50 М/с «Том і Джері шоу».

НТН

05.15 Х/ф «Зухвалість».
07.00 Х/ф «Фронт за лінією фронту».
10.20 Х/ф «Алерго з вогнем».
12.00,02.35,03.45 «Речовий доказ».

НЕДІЛЯ 16 ВЕРЕСНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Гон».
06.30,07.05,08.05,09.05 Доброго
ранку, Країно!
07.00,08.00,09.00,21.00,01.10,
03.00 Новини.
09.35 Х/ф «Книга буття. Створення
світу».

1+1

06.00 «ТСН».
07.00,04.10 «Українські сенсації».
08.00 «Сніданок. Вихідний».
09.00 «Лото-Забави».
09.45 М/ф «Мама і ведмідь».

ІНТЕР

05.30 «Подорожчів» - «Час».
06.00 «Великий бокс. Сауль Альварес
- Геннадій Головкин».
08.00 «Вдалий проєкт».
09.00 «Отуємо разом».
10.00 «Орел і решка. Морський
сезон 2».

ICTV

05.10 Скарб нації.
05.20 Еврика!
05.30 Факти.
05.55 Інсайдер.
07.50 Т/с «Відліт 44».
09.45,13.00 Х/ф «Троя».

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,02.55 Зона ночі.
04.20 Стендап-шоу.
05.05,06.55 Kids` Time.
05.10 М/с «Том і Джері шоу».

НОВИЙ КАНАЛ

03.00,02.55 Зона ночі.
04.20 Стендап-шоу.
05.05,06.55 Kids` Time.
05.10 М/с «Том і Джері шоу».

ТЕТ

06.00 Байдиківка.
06.30 ТЕТ Мультиранок.
11.20 М/ф «Якось у лісі».
12.35 Х/ф «Червона шапочка».

УКРАЇНА

06.00,08.55 «Страх у твоєму домі».
08.10 «Україна вражає».
10.50 Х/ф «Невловимі месники».
12.25 Х/ф «Вити замість за капітана».

Вітаємо!

Щирі вітання з 50-літнім ювілеєм надсилаємо заступнику голови Тернопільської районної ради **Миколі Степановичу МИХАЛЬЧИШИНУ**.
*Прийміть найкращі наші побажання,
 Яскравих квітів незабутній цвіт,
 Нехай це добре, щире привітання
 Звучить для Вас це сотню літ.
 Хай над Вами небо буде завжди чистим,
 Радісно – на серці, повно – на столі.
 Щоб були завжди Ви дужі та здорові,
 А душою й серцем вічно молоді!*

З повагою — колеги та друзі.

Колектив Великоберезовицької селищної ради, депутатський корпус, члени виконавчого комітету вітають з днем народження члена виконавчого комітету **Тетяну Олексівну ЧЕТВЕРТАК**.

*Незабутніх вражень, щасливих подій,
 Здійснення задумів, втілення мрій!
 Хай прекрасним цвітом шлях життя
 прясніє,
 Справджуються завжди заповітні мрії.
 Хай палають в серці почуття високі,
 А доля дарує повні щастям роки.*

Педагогічний колектив Великоберезовицької ЗОШ І-ІІІ ступенів вітає з днем народження вчителів початкових класів **Ірину Вікторівну ГУДАК** і **Світлану Адамівну ЧЕРНЕЦЬ**, вчительку правознавства та Захисту Вітчизни **Євгена Ігоровича НАЦЮКА**.

*До поки сонце світить з висоти,
 Щобечуть птахи, зацвітають квіти,
 Ми вам життям бажаєм твердо йти,
 І днем грядущим від душі радіти!
 Хай щастя завжди супроводить вас,
 Людська повага й шана не минають,
 А вашу мрію й працю повсякчас
 Лиш визнання вінчають!*

Працівниці відділу освіти Тернопільської РДА та районного методичного кабінету вітають з днем народження бухгалтера централізованого бухгалтерії **Галину Василівну ВАСИЛЬШИН**.

*Хай будуть з Вами здоров'я та сила,
 Хай доля буде ласкава і щира!
 Щоб ніколи не знали Ви втоми!
 Хай мир і злагода будуть у домі,
 Хай Господь дарує надію й тепло
 На довгі літа, на щастя й добро!*

Найщиріші вітання з днем народження надсилаємо організатору культурно-дозвілєвої роботи районного будинку культури **Галині Владиславівні ЗАГРИЧУК**.

В цей день прийміть найщиріші вітання, найтепліші побажання міцного здоров'я, сімейного благополуччя, сили і наснаги у роботі, Божої благодаті у житті! Нехай завжди збуваються всі Ваші мрії і бажання, а затишок рідної оселі надійно захищає від усіляких негараздів. Живіть довго у щасті, достатку та при доброму здоров'ї.
 З повагою — працівники відділу культури Тернопільської РДА, районного будинку культури, районна організація профспілки працівників культури.

Щиро вітаємо з днем народження директора будинку культури с. Чернелів-Руський **Людмилу Богданівну МИТУ**.

Прийміть наші щиро та сердечні вітання з цієї нагоди. Щиро Вам міцного здоров'я, благополуччя, поваги та шани від людей, любові від рідних та близьких, добра і достатку, творчого натхнення і невичерпної енергії.

Хай ваша чуйність, невтомність і бажання творити добро завжди супроводжують Вас. Щиро бажаємо нових звершень на професійній ниві.

З повагою — працівники відділу культури Тернопільської РДА, районного будинку культури, районна організація профспілки працівників культури.

Колеги та друзі щиро вітають з днем народження **Ольгу Антонівну БОБРИК** з м. Тернополя.

*Нехай летять собі літа,
 Нам зупинити їх не вдасться.
 Хай буде істина проста:
 Чим більше літ, тим більше щастя.
 Людської шани зичимо й тепла,
 Достатку, злагоди в родині,
 Журба щоб в безвість відійшла,
 А радість жила в кожній днині.*

Іменинники Тернопільського районного територіального медичного об'єднання — водій автотранспортних засобів **Ігор Андрійович ПЕВРОЗНИК**, молодша медична сестра **Людмила Юліанівна СТЕЦОК**, лаборант **Галина Михайлівна ОНИЩУК**, сестра медична операційна **Марія Михайлівна ЗАХАРКО**, лікар імальної палати **Володимир Петрович БІЛОУС**, завідувач відділу кадрів **Наталія Андріївна ГОЛОВКО**, завідувач ФАПу, фельдшер **Ларія Мирославівна УНІЯТ**, сестра медична стаціонару **Ольга Тарасівна КАСІЯН**, молодша медична сестра **Катерина Олексівна ЩЕРБАК**, кухонний робітник **Наталія Романівна ДОРОШ**, бухгалтер **Тамара Валеріївна УНІЯК**, біолог **Наталія Ярославівна ГРИЦИШИН**, молодша медична сестра (санітарка) **Наталія Зіновіївна ГРОШОВА**, оператор комп'ютерного набору **Надія Василівна СТАСІНА**, лікар-анестезіолог **Зоряна Ярославівна БІСОВСЬКА**, лікар загальної практики — сімейний лікар **Юрій Михайлович ЛИТВИН**, молодша медична сестра (санітарка) **Наталія Петрівна ОРІНИЧ**, молодша медична сестра (санітарка) **Ярослава Борисівна КУЗЬМЯК**, кухар **Зіновія Олександрівна БІЛОУС**, завідувач ФП, фельдшер **Світлана Давидівна ПОДВОРНЯК**.

*Нехай волошками цвітуть літа прекрасні,
 Щоб здійснювались тисячі бажань,
 Щоб доля дарувала тільки щастя,
 Ні краплі бід, ні жалю, ні страждань.
 Життя хай квітне, мов вишневий сад,
 І кожен день усміхнено радіє,
 А доля подарує зореподібне
 Здоров'я, миру, успіхів й надії.*

Вітаємо з 60-річчям завідувачу бібліотекою с. Товстолуг **Ольгу Кирилівну СОПІЛЬНИК**.

Бажаємо здоров'я міцного, якого не за яке золото не купити, рідинного за життя, якого не нічим не замінити, людської поваги, котру не кожен може заслужити, сімейного тепла, яке нас до себе манить. Божого благословення Вам і Вашій сім'ї.

З повагою — працівники старостинського округу сіл Товстолуг та Застінка.

Колектив працівників Тернопільської районної ради щиро вітає з 55-літнім ювілеєм водія **Ореста ГНАТИШИНА**.

*Хай постійний успіх, радість і достаток
 Сипляться до Вас, немов вишневі квіти,
 Хай життєвий досвід творить з буднів свята,
 Господь дарує довгих-довгих літ!*

Відділ культури Тернопільської РДА, районна організація профспілки працівників культури, всі працівники культури району щиро вітають із 45-річчям від дня народження бухгалтера відділу культури **Марію Василівну ДІДУХ**, вмілого та розумного працівника, якого хороша людина, яка святкуватиме свій ювілей 9 вересня.

Бажаємо стабільного благополуччя, повного достатку фінансів та щасливих моментів у житті. Нехай продуктивна робота приводить до успіху, нехай буде легко крокувати до мрії.

Оголошення

Великобірківська селищна рада оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності на право проведення незалежної оцінки майна комунальної власності громади смт Великі Бірки — нежитлового призначення будівлі «Ткацький цех» за адресою: вул. Грушевського, 97 «П-1».

За детальною інформацією звертатися за тел. 49-23-60 та на офіційний веб-сайт Великобірківської селищної ради за посиланням <http://v-birky.rada.org.ua/ogoloshennya-15-26-00-21-12-2016/>.

Підгороднянська сільська рада Тернопільського району Тернопільської області проводить громадське слухання містобудівної документації ТОВ «Тернопільльлемсервіс» — «Детальний план території щодо статусу території ТОВ «Тернопільльлемсервіс», згідно з вилетами з Державного земельного кадастру про земельну ділянку, кадастровий номер 6125286900:01:001:4503, площею 8,3176 га; кадастровий номер 6125286900:01:001:3566, площею 1,9100 га; кадастровий номер 6125286900:01:001:3567, площею 1,0444 га. (землі сільськогосподарського призначення) для іншого сільськогосподарського призначення», які розташовані в межах населеного пункту за адресою: вул. Бережанська, с. Підгородне Тернопільського району.

Громадське обговорення відбудеться 09 жовтня 2018 року о 15 годині в приміщенні клубу с. Підгородне за адресою: вул. Бережанська, 1. Тел. для довідок: 55-04-97, 55-03-50, 49-90-01.

Великоглибочецька сільська рада оголошує конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів. Документи приймають протягом місяця. Тел. для довідок 097-548-58-91.

8 жовтня 2018 року о 15 год. в приміщенні Байковецької сільської ради Тернопільського району Тернопільської області відбудуться громадські обговорення містобудівної документації «Детальний план території для будівництва та обслуговування груп зблокованих житлових будинків в с. Байківці Тернопільського району Тернопільської області», власник земельної ділянки Кулик В.А.

9 жовтня 2018 року о 15 год. в приміщенні адмінбудинку за адресою: Тернопільський район, с. Гаї-Гречинські, вул. Крушельницької, 24 відбудуться громадські обговорення містобудівної документації «Детальний план території для будівництва та обслуговування житлового будинку у с. Гаї-Гречинські Тернопільського району», власник земельної ділянки Кулеба В.О.

Виконавчий комітет **Ігровицької сільської ради** Тернопільського району Тернопільської області оголошує конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території села Ігровиця.

Документи приймають за адресою: 47701, вул. Гагаріна 57, с. Ігровиця, Ігровицька сільська рада протягом 30 календарних днів з дня опублікування оголошення. Тел. 29-28-45, факс 29-27-46.

Білецька сільська рада Тернопільського району Тернопільської області повідомляє, що переможцем конкурсу на визначення виконавця з надання послуг зі збору та вивозу твердих побутових відходів на території села Білецької сільської ради визначено ПП «Катруба», тел. для довідок 29-98-93.

Податкова консультація

До уваги платників податків!

Тернопільська ОДПІ повідомляє, що Інформаційно-довідковий департамент ДФС інформував про внесення змін у пошукову систему Загальнодоступного інформаційно-довідкового ресурсу (далі — ЗІР), зокрема, розділів «Запитання-відповіді з Бази знань», «Нормативні та інформаційні документи» та підрозділу «Письмові звернення» розділу «Єдиний реєстр ІПК, Електронний кабінет, письмові звернення».

Так, скориставшись новою функціональною кнопкою «Нове у розділі», користувачі ЗІР мають можливість в один клік здійснити вибірку та ознайомитись із запитаннями-відповідями, документами, відповідями на письмові звернення або всіма одночасно (в залежності від обраного джерела пошуку), внесеними в ЗІР протягом останніх семи календарних днів.

Крім того, для додаткової деталізації пошуку необхідним критерієм, який дозволяє розподіляти інформацію за типами платників (юридичні, фізичні, самозайняті особи або всі типи платників).

Детальніше про використання пошукової системи ЗІР у розділі «Про ресурс».

Телефон для довідок: 43-46-10 (Центр обслуговування платників за адресою: вул. Білецька, 1).

Законодавчі зміни для стимулювання сімейних фермерських господарств

Тернопільська ОДПІ повідомляє, що Законом України від 10 липня 2018 року №2497-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання утворення та діяльності сімейних фермерських господарств» (далі - Закон 2497) внесені зміни до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів фізичних осіб.

Так, внесеними змінами до законодавства питання сплати податку на доходи фізичних осіб із доходів за оренду земельних часток (паїв), а саме суми податку, нараховані податковим агентом з доходів за здавання фізичними особами в оренду (суборенду, емфітевзис) земельних ділянок, земельних часток (паїв), виділених або не виділених в натурі (на місцевості), сплачуються таким податковим агентом до відповідної бюджету за місцезнаходженням таких об'єктів оренди (суборенди, емфітевзису).

Також внесеними змінами до четвертої групи платників єдиного податку віднесено фізичних осіб — підприємців, які провадять діяльність у сфері в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до Закону України «Про фермерське господарство», за умови виконання сукупності таких вимог:

— здійснюють виключно з виробництва, відгодовування сільськогосподарської продукції, збирання, вилування, переробку такої власновирощеної або відгодованої продукції та її продаж;

— провадять господарську діяльність (крім постачання) за місцем податкової адреси;

— не виконують діяльності підприємств (крім підприємств фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї у визначенні частини другої статті 3 Сімейного кодексу України);

— площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства становить не менше двох гектарів, але не більше 20 гектарів.

Детальніше — у Центрі обслуговування платників за адресою: вул. Білецька, 1. Телефон для довідок: 43-46-10.

Життя як воно є

Дідівський гріх

Ніна, не чуючи землі під ногами, біжить до церкви. Завжди приходять перша. Поставити свічки біля образів святих і стоїть біля них довго-довго. Просить Всевишнього пробачити гріхи її предкам...

Народилася вона у заможній сільській родині Буличів. Батьки обробляли кілька гектарів поля, тримали добротну господарку. Дівчина змалку була привчена до всякої роботи.

— Ох і дочку вам Бог послав, Параско: роботяща, слухняна, невимоглива. Можете бути спокійні, що коли вас не стане, дасть раду хазяйству, — не раз вихваляла Ніна сусідка.

Та у дівчини були інші плани — з дитинства мріяла лікувати людей. Тож, закінчивши восьмирічку, ледве не на колінах благала тата відвезти її до міста складати вступні екзамен. Зрештою Булич здався...

Через кілька місяців, наче грим серед ясного неба, ошелесила новина: помер батько. Хвороба раптово скосила кремезного, як дуб, чоловіка. Параска засумувала, геть подалася. Важко стало самій худобі раду господарювати, проте годувати й полям. Згорблена, змучена шкандибала вздовж села гребти сіно. Ніна приїздила з міста кожні вихідні, допомагала матері. Не раз умовляла її продати все, Буличиха ж ніколи погоджувалася.

— Не покинь будувати, — стояла на своєму. — Подумай, що сказав би батько, якби почув твої балачки.

Ніна саме закінчувала навчання, як злягла Параска. Згасала, мов свічка, а діагнозу медики поставити не могли. Дивлячись на матір, яка вмирала, дівчина

опускала руки. Як же вона тепер буде? Сама зостанеться на цьому світі й голови не матиме звернулася до Бога. Таді чи не вперше звернулася до Бога. Запала свічку під іконами, що висіли на кухні в куточку, впала на коліна, схрестила руки на грудях і заголосила, молячись, щоб Параска залишилася жити. Чи то зверху не почули її молитов, а чи прийшла пора, але на світанку Буличихи не чула. Померла тихо, Ніна навички не почула її сторону, хоча й просиділа біля ліжка цілу ніч. Здавалося, що мати просто заснула й сниться їй щось приємне. В останню мить навіть посміхнулася.

Отримавши диплом, Ніна повернулася в село. Влаштувалася медсестрою у сільський медпункт.

— Ніно, важко тобі самій. Видно ж, що не даєш усьому ради, — перестрів якось на вулиці сусідський хлопець Роман. — Ти кажи, а що чоловіка треба буде в господарстві не завадить.

— Та добре, — зніяковіла від несподіванки дівчина.

І з чого б це Ромчик став такий люб'язний? Ніколи ж наче їхні родини не товаришували.

Відтоді парубок дедалі частіше навідувався до Ніни: то підсобити, то забрати інструменти, які нібито випадково забув, а то й просто запитати, чи не треба чогось полагодити. Стали зустрічатися, а незадовго й долі поєднали. На Романову позицію побратися носом не крутила. Не

хай і не любила його, проте кращого годі було шукати: роботящий, непитущий, та й коло неї ходив, як біля пані.

Через рік-другий у молоді пари народився син. Назвали Дмитром. Роман аж розцвів, узявся хазяйнувати з подвійним завзяттям. Хотів, аби його дитина ні в чому не знала потреби. Душі не чув у своїй кровинці. Тоді Ніна почувалася посправжньому щасливою. Люблячий чоловік, довгожданий синок. Любимий — мир та достаток.

— Ніно, Ніно, ти що розсілася? Ходімо швидше! Біда! — влетіла до хати захекана сусідка.

— Чого розкричалася? Можеш спокійно пояснити, що сталося? — жінка кліпала широко розкритими очима.

— Роман твій з Дмитриком під лід провалилися! Уже всеньке село на річку збіглося! — лементувала.

Уам'яніла. В середині стояла, кинулася на вулицю. Голими ногами бігла по снігу, на ходу стягуючи із себе светра, піт стівав по холодних скронях.

— Ніночко, ти чого гола? Люди, принесиць шубу, чоботи. Вдягнути її треба, заступитися ж, — буги трісая, де шукали потопельників. — Ой, гримай, дитинко. Горе ж яке! І чого ж Романа понесло навпростець, поза мостом?

Кілька чоловіків, обмотаних мотузками, повзали по кризі, тичками нащупуючи у воді тіла. І лише Ніна стояла незворушно. Холодними скляними очима дивилася

кудись вдалину, ніби заклинання, повторювала посинілими вустами: «Вони живі! Втопилися інші!»

Як діставали з річки Романа та Дмитрика, Ніна не пам'ятала. Не пам'ятала й день похорону. Вибилися зі свідомості й кілька наступних днів після поховання. Чорніша від хмари, вона щодня ходила на могили до чоловіка й сина. Лише згодом з'явилися сльози, змогла плакати.

— Доню, всі твої біди від того, що рід вазнайомля жінка, — торкнула Ніну за плече невідомий чоловік, бо вони, не маючи чим годувати родину, крали на його полі картоплю. От їхні жінки й прокляли весь ваш рід. Вбивство — то смертний гріх. Іди, дитино, до церкви й смирний прощень.

Отак й понесла Ніна вже кілька років першою приходять до храму. Щодня благає Господа, аби Він зняв з її плечей важкого хреста гріхів предків і помилював. Вона свято вірить, що Бог неодмінно почує її молитви.

Марія МАРТИНЮК.

Господині в записничок

Як можна почистити пральну машину

Якщо відчувається неприємний запах, який виходить з барабану пральної машини, вода нагрівається довше, а цикл прання збільшився, час чистити машинку. Майже всі її частини потребують періодичного чищення (від барабану до зливного фільтра).

1. Чистка манжети (ущільнювальної гуми)

Весь бруд і цвіль найчастіше накопичується в ущільнювальній гумці. Її можна почистити за допомогою соди або будь-якого миючого засобу. Однак не бажано

часто використовувати засоби з вмістом хлору, оскільки це може призвести до деформації гуми.

Нанесіть невелику кількість засобу на губку, акуратно потягніть манжету на себе і протріть металеву частину корпусу. Почистіть і ущільнювач. Головне — не пошкодити гуму.

2. Дверцята машинки

Залишайте завжди після прання машинку відкритою, щоб уникнути появи цвілі.

3. Чистка лотка

Витягніть лоток, як вказано в інструкції до моделі вашої машинки. За допомогою будь-якого миючого засобу позбудьтеся забруднень і відкладень порошку.

4. Чистка барабану від накипу

Допомагає лимонна кислота. Потрібно від 1 до 6 пачок, залежно від об'єму пральної машинки і ступеня забруднення.

Всипте кислоту у відсік для прального порошку і увімкніть машинку в максимальному режимі роботи.

5. Як очистити зливний насос

Перед тим, як відкручувати кришку фільтра, постеліть на підлогу ганчірку і підставте під злив якусь ємність для води.

Звільніть фільтр від сміття і бруду. Ретельно протріть отвір.

Будьте здорові!

Сік врятував уже 45 000 життів!

Австрієць Рудольф Бреус присвятив все життя пошукам ліків від раку і домігся, чого хотів: розробив формулу ідеального овочового соку, який стимулює імунну систему і фактично змушує її атакувати ракові клітини. Бреус перевіряв його ефективність на 45 тис. хворих на рак — майже 100%.

Отже, спеціальної дієти потрібно дотримуватися 42 дні. Протягом цього часу не їсти нічого, крім соку і чаю. Це позбавить ракові клітини цукру й інших потрібних їм поживних речовин, але при цьому підтримуватиме життєздатність здорових клітин. Крім того, в результаті такої дієти загальний стан організму значно покращиться.

Рецепт еліксиру: червоний буряк — 55%; морква — 20%; корінь селери — 20%; картопля — 3%; редис — 2% (вказано пропорції). Пити можна стільки, скільки забажаєте. Головне — не вживати цукру, м'яса, а краще обмежитися тільки цим соком та овочами, з яких його готують.

Буряк багатий на антиоксиданти, вітаміни С, В1, В2 і В6. У ньому також міститься фоліева кислота, калій, фосфор,

магній, кальцій, натрій, залізо, цинк. Саме тому цей овоч вважають одним із найбільш корисних. Але головне: в ньому міститься бетаїнін (до речі, саме вони надають йому такого кольору). Бетаїнін — це така амінокислота, яка має потужні протиракові властивості: руйнує клітини пухлинної тканини й ефективно пригнічує запальні процеси в організмі, нейтралізує вільні радикали.

До речі, вагітним цей сік теж дуже корисний: містить багато фолієвої кислоти. А ще стимулює функції печінки і жовчного міхура, позбавляє від закріпів і головних болів, вирішує проблеми зі шкірою і зменшує менструальні спазми. Загалом буряк — справжня лікарська панacea, яка має стати невід'ємною складовою щоденного раціону.

Медики розповіли, чим небезпечна низьковуглеводна дієта

На конгресі Європейського товариства кардіологів (ESC 2018) було оприлюднено дані нового дослідження щодо впливу на організм людини низьковуглеводної дієти. Люди, які її дотримуються, піддаються значним ризикам передчасної смерті, зокрема через ішемічну хворобу серця, інсульт та рак. Тож такої дієти слід уникати. В учасників дослідження, які вживали їжу з низьким вмістом вуглеводів, підвищувався ризик смерті через ішемічну хворобу серця на 51%, через цереброваскулярні захворювання — на 50%, внаслідок раку — на 35%.

Однією з імовірних причин є нестача клітковини та рос-

линних мікроелементів.

Фахівці настійливо рекомендують жінкам на час вагітності відмовитися від низьковуглеводної дієти. Доведено, що у жінок, які дотримуються харчування з низьким вмістом вуглеводів, на 30% частіше народжуються діти з дефектами нервової трубки.

Водночас професор Банач наголосив, що нетривалі дієти з низьким вмістом вуглеводів можуть бути корисними для тих, хто хоче схуднути, знизити артеріальний тиск.

Які штами грипу допикатимуть українцям

Наступного епідемічного сезону в Україні циркулюватимуть три штами вірусу грипу: A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09, A/Singapore/ INFLIMH-16-0019/2016(H3N2), B/Colorado/06/2017. Вакцини проти них уже перереєстровано.

У МОЗ наголосили, що кожен зможе придбати вакцину в аптеці за власний коштів і зробити щеплення у закладі охорони здоров'я. Вакцину також можна буде придбати за кошти підприємств або місцевих бюджетів для пріоритетних груп ризику — медпрацівників, учителів, дітей до 5 років, вагітних, літніх людей, пацієнтів із хронічними захворюваннями.

Фахівці акцентують, що вакцинація проти грипу є економічно обгрунтованою. «За різними оцінками, витрати для кожного хворого, пов'язані із захворюванням, на грип чи ГРВІ, коливаються від 400 до 2700 гривень, залежно від тяжкості захворювання. Вартість 1 дози вакцини, що захищає від грипу упродовж усього сезону, становить близько 200 гривень», — зазначили у МОЗ.

Футбол | Жіноча збірна у Тернополі

Переможна крапка українок

Україна – Угорщина 2:0

Голи: Кравець (27); Апанашенко (31)

Україна: Самсон Катерина, Іванишин Мар'яна, Андрухів Вероніка, Басанська Ольга, Калініна Яна (Куніна Надія, 85), Панцулая Натія, Андрущак Ія, Овдійчук Ольга, Апанашенко Дарія, Василіук Ірина, Кравець Дарія.

Національна жіноча збірна України завершила відбір до Кубку світу-2019 перемогою. Поєдинок проти Угорщини проводили на стадіоні в Тернополі. Тернопільська спортивна арена вперше приймала міжнародний матч «синьо-жовтих» збірниць, тож підтримати їх прийшли 6400 вболівальників. Файне місто вже добре знайоме з жіночим футболом. Так, у 2013-му році тут відбувалися матчі відбірного етапу чемпіонату Європи серед 17-річних дівчат. Тоді до гостинних завітали дівочі збірні України, Шотландії та Угорщини. Декількома місяцями пізніше в Тернополі побувала дівоча збірна Білорусі WU-15, а Кубок України з футболу серед узагалі майже прописався в нашому місті.

За теплу підтримку підопічні Володимира Реви віддячили тернополянам

упевненою перемогою. У середині першого тайму Дарія Кравець після подачі з головою у верхній кут воріт, але воротарка Угорщини перевела удар на корнер. Ольга Басанська нависла від кутового прапорця, і Кравець із тієї ж позиції відправила м'яч у ворота – 1:0! На 31-й хвилині Басанська зі штрафного подала у карний майданчик, де Яна Калініна скинула кулястого в район 11-метрової позначки під удар капітанки «синьо-жовтих» Дарії Апанашенко, яка з 4-ма голами стала найкращим бомбардиром нашої збірної у кваліфікації до світової першості – 2:0.

Такою перемогою національна жіноча збірна України з 13-ма очками в скарбничці фінішувала на 3-й сходинці турнірної таблиці (різниця забитих і пропущених м'ячів 9:10).

На фото: Дарія Кравець відкрила рахунок у матчі

Друга ліга України

Мирова в Тернополі

«Нива» (Тернопіль) – «Черкащина-Академія» (Білозір'я) 1:1

Голи: Кохман (88) – Локтінов (55)

«Нива»: Механів, Залізняка, Макогон, Мороз, Чорніємаз (Хрустатий, 78), Кохман, Олексійко, Кривий, Юрчак (Гатала, 54), Темнюк.

Гості поведи в рахунок на старті другого тайму. Після подачі справа на дальню стійку Роман Локтінов у боротьбі зі суперником проштукатурив м'яч у сітку. «Нива» відігралася в кінціві зустрічі, провівши затишну атаку, яку з лівого кута штрафного майданчика красивим ударом у дотик у ближню «дев'ятку» завершив Ігор Кохман – 1:1. Таким чином «нивівці» з 9-ма заліковими балами в активі посідають 6-ту сходинку турнірної таблиці. В суботу, 8-го вересня, вони поїдуть у Млинів у гості до рівненського «Вереса».

Волейбол | Фотофакт

Визначили кращих волейболістів

Відділ молоді та спорту Тернопільської районної державної адміністрації провів на стадіоні у Великих Гаях баталію Кубка Тернопільського району з волейболу з нагоди Дня Незалежності України.

Переможцем змагань стала команда села Острів, II місце вибороли Великі Бірки (на фото), III сходинку – Великі Гаї. Переможці і призери нагороджені Кубками та грамотами.

Футбол | Чемпіонат Тернопільського району

ВИЩА ЛІГА

№	Команда	І	В	Н	П	ТП	Р/М	О
1	Шляхтинці	18	13	2	3	0	49 - 15	41
2	Дубівці	18	12	2	4	0	55 - 30	38
3	Івачів	18	9	4	5	0	46 - 27	31
4	Плотича	18	10	1	6	1	37 - 26	31
5	Великі Бірки	18	9	2	6	1	35 - 35	29
6	Прошова	17	8	3	6	0	33 - 30	27
7	Острів	18	8	1	9	0	41 - 38	25
8	В.Березовиця	17	5	4	8	0	31 - 37	19
9	В.Глибочок	18	6	1	10	1	19 - 42	19
10	Озерна	18	5	3	10	0	39 - 50	18
11	Соборне	18	5	2	11	0	26 - 51	17
12	Біла	18	2	3	13	0	14 - 48	9

18-й тур 2 вересня	Результат
Прошова - Острів	5:2
Озерна - Дубівці	1:7
Івачів - Шляхтинці	0:1
Біла - Плотича	1:2
Соборне - В. Глибочок	0:3
В. Бірки - В. Березовиця	1:4

ПЕРША ЛІГА

№	Команда	І	В	Н	П	ТП	Р/М	О
1	Товстолуг	15	13	2	0	0	57 - 14	41
2	Динамо-Красівка	15	12	0	3	0	47 - 16	36
3	Мишковичі	14	11	2	1	0	47 - 17	35
4	Байківці	15	9	2	4	0	46 - 21	29
5	Великі Гаї	15	8	1	5	1	36 - 27	25
6	Білоскірка	16	5	2	9	0	29 - 48	17
7	Кутківці	16	3	3	9	0	34 - 49	12
8	Козлів	16	4	0	11	1	25 - 59	12
9	Гаї-Шевченківські	16	3	1	12	0	23 - 60	10
10	Домаморич	16	2	1	12	1	24 - 55	7

16-й тур 2 вересня	Результат
Кутківці - Товстолуг	1:4
Домаморич - Мишковичі	1:2
Байківці - В. Гаї	2:0
Гаї-Шевченківські - Козлів	3:5
Білоскірка - Динамо-Красівка	0:1

ДРУГА ЛІГА

№	Команда	І	В	Н	П	ТП	Р/М	О
1	Чистилів-Плотича-2	15	11	2	2	0	55 - 20	35
2	Стегниківці	13	9	1	3	0	35 - 18	28
3	Баворів	14	7	3	4	0	34 - 28	24
4	Драганівка	13	6	3	4	0	37 - 23	21
5	Лозова	15	5	5	5	0	39 - 34	20
6	Петриків	14	5	3	6	0	26 - 26	18
7	Підгородне	14	4	5	5	0	19 - 25	17
8	Курники	14	1	4	9	0	26 - 52	7
9	Товстолуг-2	14	2	0	12	0	15 - 59	6
10	Смиківці	0	0	0	0	0	0 - 0	0

16-й тур 2 вересня	Результат
Підгородне - Товстолуг - 2	2:0
Драганівка - Курники	3:5
вихідні - Петриків	
Стегниківці - Чистилів-Пл-2	1:5
Баворів - Лозова	0:3

Футбол | Чемпіонат Тернопільської області

«Агронівці» прямують до вершин

Представники Тернопільського району здобули перемоги в обласній першості. Футболісти «ДСО-Поділля» обіграли на виїзді ФК «Вишнівець» 4:1. Нападник гостей Ігор Швець ударом головою завершив нависну передачу з кутового Валентина Білика – 0:1. За 5 хвилин вихід віч-на-віч із голкіпером реалізував Станіслав Скибіцький – 0:2. Після удару з-за меж штрафного майданчика невпевнено зіграв голкіпер «подолян» Олександр Чернятинський і вишнівчанин Євген Корецький добив м'яч у ворота – 1:2. У другому таймі Швець пройшов флангом і, не зближуючись із воротарем, потужно пробив без шансів для опонента – 1:3. Насамкінець після багатоходової комбінації точним ударом метрів з 11-ти відзнавився Валентин Білик.

Великогаївський «Агрон-ОТГ» на великому полі переміг підвочиський «Збруч-Агробізнес». Після подачі з кутового оборонці «Збруча» дозволили практично без боротьби пробити по воротах головою капітану «агронівців» Андрію Пастернаку – 1:0. Після вогневої стандарти Поляков дійшов ледь не до ліцевої лінії і виконав передачу під удар партнера, однак рукою зіграв центральний оборонець гостей Ігор Копцюк, тому арбітр призначив пенальті. Штатний вихід голкіпера стандартів Ігор Вонс розвів ледь м'яч у різних кутах – 2:0. Невдовзі господарі отримали право на пробиття ще одного пенальті. Цього разу прохід Тараса Червонецького з порушен-

ням правил зупинив Степан Римар. Постраждалий реалізував вилет арбітра – 3:0.

Лише після того, як перевага «Агрона» стала комфортною, господарі дозволили собі пропустити. Майстерно виконав штрафний удар Андрій Донець, перекинувши стінок та поцілювши у нижній кут воріт – 3:1. Ця перемога ще на крок наблизила великогаївський колектив до звання чемпіона області. Тепер у «Агрона» 31-не очко і команда з Великих Гаїв випереджає найбільшого суперника («ДСО-Поділля») на 7 балів, маючи дві гри в запасі.

До слова, минулими вихідними «агронівці» у 5-му турі чемпіонату України серед аматорів на власно-

му полі дали бій одному з лідерів – «ОДЕКУ» з Оржева Рівненської області. Бездоганим за виконанням у «дев'ятку» був удар зі штрафного Ігоря Вонса – 1:0. Утримати перевагу до закінчення першого тайму наші земляки не зуміли. Коли на полі лежав капітан «Агрона» Віктор Ковалик, його партнери просили суперника вибити м'яч в аут, однак ті дограли епізод і після прострілу з лівого краю, Микола Коляда з 12-ти метрів «розстріляв» голкіпера великогаївської команди Івана Рогача – 1:1. Наразі «агронівці» з 5-ма очками посідають 7-му сходинку турнірної таблиці аматорської першості. В суботу, 8-го вересня, вони поїдуть у гості до коломиїського «Покуття».

Сторінку підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Все буде смачно

Деруни з шинкою, сиром і зеленню

Продукти: 300 г картоплі, 1 цибулина, 100 г шинки, 100 г твердого сиру, 1 яйце, 2 ст. л. борошна, 1/3 ч. л. солі, 1/4 ч. л. чорного перцю.

Приготування. Цибулю, шинку, сиру картоплю і сир натираємо на грубій тертці. Додаємо яйце і подрібнений кріп. Солимо, перчимо до смаку і добре перемішуємо. Додаємо борошно і вимішуємо до однорідної маси. Викладаємо її на пательню з допомогою ложки і обсмажуємо з двох боків до золотистої скоринки.

Деруни з картоплі, кабачка і яблука

Продукти: 2 кабачка, 1 яблуко, 1 яйце, 4 ст. л. манної крупи, 1 ч. л. приправи, 2 щипки солі, 4 картоплини, олія для смаження.

Приготування. Яблуко, кабачки, картоплю чистимо і натираємо на тертці. Додаємо манку, приправу, яйце і сіль. Смажимо в невеликій кількості олії з обох боків.

Диво-страва — деруни

Експериментувати з картоплею, щоб отримати смачні-пресмачні млинці, можна безкінечно: терти на дрібну чи грубу тертку, смажити з м'якою серединкою і хрустким верхом, а ще — додавати моркву, гарбуз, кабачки і навіть сир.

Класичні деруни

Продукти: 1 кг картоплі, 2 цибулини, 2 яйця, 1 ст. л. борошна, сіль, перець, 2 ст. л. олії.

Приготування. Картоплю чистимо, натираємо на тертці і відтискаємо зайвий сік. Розбиваємо в терту картоплю яйця, додаємо дрібно нарізану цибулю і борошно. Якщо 1 ст. л. борошна недостатньо, можна додати ще трохи.

Ложкою викладаємо приготовлену суміш на розігріту пательню, змащену олією, і обсмажуємо з двох боків до золотистої скоринки.

Деруни з гарбуза

Продукти: 2 цибулини, 2 зубки часнику, 2 яйця, 4 ст. л. борошна, 2 ст. л. петрушки,

олія для смаження, сіль, мелений чорний перець, кунжут, 1 жменя гарбузового насіння, гарбуз.

Приготування. М'якоть гарбуза натираємо на тертці. Ріжемо цибулю на великі шматки і разом з часником подрібнюємо або пропускаємо через прес.

Підготовлені овочі з'єднуємо і додаємо подрізаний перець, сіль і мелений чорний перець за смаком.

Добре перемішуємо і за допомогою столової ложки викладаємо отриману масу на пательню у вигляді невеликих оладків. Смажимо на середньому вогні з двох боків до рум'яної скоринки. Подаємо, посипавши деруни гарбузовим насінням і кунжутом.

Деруни зі шпинатом і морквою

Продукти: 3 картоплини, 1/2 склянки свіжого шпинату, 1/2 цибулини, 1 невелика морква, 1/2 ст. л. кукурудзяної муки, 1/2 ч. л. перцю чилі, сіль, олія для смаження, сметана або йогурт.

Приготування. Картоплю і моркву натираємо на грубій тертці. Руками відтискаємо зайву рідину.

Ріжемо шпинат і цибулю і додаємо до

суміші картоплі й моркви. Потім додаємо перець, сіль і кукурудзяну муку. Добре перемішуємо.

Викладаємо оладки на пательню ложкою і обсмажуємо з двох боків до хрусткої скоринки, потім зменшуємо вогонь і смажимо до готовності. Подаємо зі сметаною або йогуртом.

Деруни з м'ясною начинкою

Продукти: 1 кг картоплі, 4 г манної крупи, 1 яйце, 1 ч. л. приправи для картоплі, 200 г курячого фаршу, 1 цибулина, сіль, чорний мелений перець.

Приготування. Нарізаємо половину цибулини і обсмажуємо. Зверху викладаємо манку до смаку. Обсмажуємо до напівготовності.

Натираємо картоплю на тертці. Зливаємо зайву рідину і розбиваємо в картоплю яйце. Додаємо манку, приправи і перемішуємо.

Змочуємо долоню у воді, викладаємо на неї ложку картоплі, а зверху чайною ложкою фарш. Накриваємо знову картоплею.

Обсмажуємо з двох боків і доводимо під кришкою до готовності.

Смачно!

Дитячий майданчик

Фотомить

Які ж ви щасливі!

Станіслав ПЕРУ
с. Білоскірка

Софія ЛОРЕНЦО
с. Баворів

Сьогодні до школи вперше прийшли малюки.

Завтра їм починати навчання, а сьогодні їх привели матері, щоб познайомити з учителем.

Матері пішли додому. Діти залишилися з учителем на зеленій галявині, під високою липою.

Старий учитель Іван Пилипович сьогодні зустрічає десяте покоління своїх вихованців. Доведе оцих малюків до четвертого класу, і сповниться сорок років його роботи в школі.

Ласкаві, привітні очі дивляться в чорні, сірі, сині, блакитні очі своїх вихованців. Діти усміхаються.

— Діти, ви бачили, як задовго до світанку сходить ранкова зоря? — запитав Іван Пилипович, і його лагідна усмішка викликала в малюків таку ж теплу усмішку.

— Ні, не бачили, — відповіли діти.

— А не бачили ви, як соловейко п'є росу?

— Ні, не бачили...

— А як джміль чистить крильця — перед тим, як злетіти з квітки, в якій він спав уночі?

— Не бачили...

— А чи бачили ви, як весела комашка — сонечко — в теплий зимовий день спросоння виглядає з-під кори, чи не настала весна?

— Не бачили...

— Які ви щасливі, діти... — сказав Іван Пилипович. — Щасливі, бо вам є що бачити. Щасливі, бо ви побачите багато прекрасного. Я поведу вас на берег ставка, і ви побачите, як сходить ранкова зоря. Ми сядемо в кущах, затамуємо подих і побачимо, як соловейко, прокинувшись, п'є краплину роси. Прийдемо до схід сонця до великої гарбузової квітки й застосуємо там ледачого джмеля, що перочувової квітки й закутується й чистить крильця. Підемо напровесні до нагрітого сонцем стовбура й побачимо, як сонечко з-під кори виглядає й здивовано дивиться на сніг: що ж це воно таке — жарко вже спати в ліжку, а надворі сніги лежать...

Ви щасливі, діти, бо все це побачите...

Василь СУХОМЛИНСЬКИЙ.

ШКІЛЬНИЙ ДЗВІНОК

Дзвенить, дзвенить шкільний дзвінок —

Нас закликає до навчання.

Ми поспішаєм на урок

І знову йдемо в світ пізнання.

Тут наші любі вчителі
Нам формули життя виводять
І навчають дисциплін.
І безліч прикладів наводять.

Сидять за партами мої
Найкращі друзі в цілім світі,
Нас всіх еднають дні шкільні,
Снагою нових мрій сповиті.

Дзвенить, дзвенить шкільний дзвінок —

Переву він оповіщає.

А після неї на урок
Учнівську всю сім'ю збирає.

І знову дзвоник кличе нас —
Спішімо, друзі, до навчання,
Бо промайне так швидко час
Й пора настане розставання.

Л. ЗОРІНА.

